

Juridihkalaš tearpmat 2005

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
advokat	advokáhtta	asianajaja				Áššečuoččuheadji. Olmmoš geas lea juridihkalaš oahppu, geas lea vuoigatvuohta fállat riekteveahki, ja gii sáhtta bealuštit áššehasaidis dikkis. "Tilsynet for advokatvirksomhet" addá advokáhttadoaimmalobi (JL: 9, min jorgalus). Ohcansátni gáldur SDS Almmolaš eiseváldi addá vuoigatvuođa doaimmat advokáhttan. (BO:2004, min jorgalus)	Person som har som yrke å gi rettshjelp, og som kan opptre i retten på vegne av sine klienter. Advokatbevilling gis av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. (JL: 9)	s; advokáhttii - advokáhtaide. Maiddái advokáhtii - advokáhtaide.	
advokatbevilling	advokáhttalohpi					Almmolaš eiseváldi addá vuoigatvuođa doaimmat advokáhttan. (BO:2004, min jorgalus)	Tillatelse fra offentlig myndighet til å drive advokatvirksomhet (BO:2004)	s; lohpaí - lobiide	
aktor	áktor	syttjäjä				Áššečuoččuheadji (OHM). Son gii doaimmá áššáskuhtineiseváldi bealis ránnqáštusáššis (JL: 12, min jorgalus).	Den som opptrer i retten på påtalemyndighetens vegne i en straffesak. (JL:12)	s; áktorii - áktoriidda	
allmenne hensyn	almmolaš beroštupmi		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Almmolaš beroštumiid geažil ferte áššáskuhttit	Allmenne hensyn krever påtale. Almmolaš beroštumiid geažil ferte áššáskuhttit.			s; beroštupmái - beroštumiide	
allmennfarlig	oppalaččat váralaš		Rál: §192.1/strl. § 192.1	Oppalaččat váralaš njoammudávda	allmenfarlig smittsom sykdom			adj.	
alminnelig straff	dábálaš ránggáštus					Váldoránggáštus man sáhtta cealkit sierra, nuppe láhkai go ►lassiránggáštus, man sáhtta dušše cealkit oktanaga dábálaš ránggáštusain. Dábálaš ránggáštusat leat rál. § 15 mielde earret eará ►giddagaránggáštus ►rájus, ►servodatránggáštus ja ►sáhkku, lassin sierradiliin ►vuoigatvuođamassin ja ►fitnangiiddus. Dálá ►suodjegiddagas ásahuvvui dábálaš ránggáštussan 1997:s. (JL: 14, min jorgalus)	Hovedstraff, straff som kan ilegges alene, i motsetning til ►tilleggsstraff, som bare kan idømmes sammen med alminnelig straff. De alminnelige straffer er ifølge strl. § 15 bl.a. ►fengselsstraff, ►forvaring, ►samfunnsstraff og ►bot, samt i særlige tilfeller ►rettighetstap og ►oppholdsforbud. Den nye typen ►forvaring ble innført som alminnelig straff i 1997.(JL: 14)	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	
anføre	cuiget	esittää (asia)	Ril. § 10-12/Tvml. § 10-12	čuoččuheadji cuige mealgadii čuoovovaččaid	Feil anføres. Saksøker anfører i det vesentlige...	Geahča maiddái pástand/ loahppačuoččuhus.		v;cuigen - cuigejin	
anførelsesskrift	cuiggemuščálus	esitys vai huomauttamine	Ril. § 19-6/Tvml. § 6	Govvidit bearálaš cuiggemušaid.	Beskrive faktiske anførsler	Geahča anførelse/ cuiget.		s; čállosii - čállosiidda	čuoččuhit čuoččuhsčálus
angrep	falleheapmi		Rál. § 18/Strl. §	Lobihis falleheapmi	et ulovlig angrep			s; falleheapmái - fallehemiide	
angripe	vuosttaldit			Vuosttaldit riektemearrádusa	Å angripe en rettsavgjørelse: vuosttaldit riektemearrádusa.			v; vuosttaldan - vuosttaldin	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
anke	guoddalit	valittaa (tuomiosta)		guoddalit duomu.	anke en dom			v; guoddalan - guoddalin	
anke	guoddaleapmi	valittaminen		Riektegaskaoapmi mii geavahuvvo siviila áššiid ja ránggáštusáššiid ► duomus. Dohkkehuvvon ►sáhkkelkosa sáhtta maid guoddalit, geahča rápl. §§ 259 ja 260. Siviila áššiid oktavuodas sáhttet maid muhtin buvttáhusat guoddaluvvot, geahča ovdamearkka dihtii il § 26 ja	Rettsmiddel som i sivile saker og straffesaker benyttes mot en ► dom. Vedtakelsen av ► forelegg kan også angripes ved anke, jf.strpl. §§ 259 og 260. I sivile saker kan også visse kjennelser påankes, se for eksempel sl. § 26 og tvfl. § 11-34. Nærmere bestemmelser om anke er gitt i tvml. kap. 25 og strpl.			s; guoddaleapmái - guoddalemiide	
anke	guoddalus	valitus				Geahča anke / guoddaleapmi.		s; guoddalussii - guoddalusaide	
ankebegjæring	guoddalanozaheapmi	valituskirjelmä						s; ozaheapmái - ozahemiide	guoddalanbivdda
ankeerklæring	guoddalancealkin		Ril. § 29-9/Tvml. § 29-9	Cealkin mainna guoddala duomu.	erklæring for å anke dommen			s; cealkimii - cealkimiidda	guoddalančálus
ankefrist	guoddalanmearre áigi		Ril.§ 29-5/Strl. §29-5	Siviila áššiid guoddalanmearreáigi lea	ankefristen i sivile saker er normalt én måned, jf. tvml. §			s; áigái - áiggiide	guoddalanáigi
ankeinstans	guoddalaninstánsa		Ril.§20-6/Tvml. §20-6					s; instánsii - instánsaide	
anklage	sivahallat						Tiltale, sette under tiltale (BO:2004)	v; sivahan - sivahin	sivahit
anklage	sivahallan	syttös					Tiltale,bebreidelse, kritikk (BO:2004)	s; sivahallamii - sivahallamiidda	sivaheapmi
anklageprinsippet	sivahanprinsippet			Prinsihppa mii mielddisbuktá dan ahte almmolaš áššáskuhtineiseválddis lea váldoovddasvástáduš lágidit duopmoáššiid dikki ovdii (JL: 16. min inngåelse)	Prinsipp som går ut på at det offentlige ved påtalemyndigheten har hovedansvaret for å bringe straffesaker inn for retten (JL: 16. min inngåelse)			s; prinsihppii - prinsihpaide	
anmelde	váidit	ilmoittaa rikos, ilmiantaa		Diedihit ránggáštahtti dilis polesii dahje áššáskuhtineiseváldái.	Melding til politiet eller påtalemyndigheten om et straffbart forhold (strpl. § 223).			v; váiddán -váiden	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
anmeldelse	váidda	ilmianto	rápl.§ 223/strpl.§ 223	Diedáhus ránggášahtti dilis (rápl. § 223) polesii dahje áššáskuhtineiseváldái. Váidda sáhtta leat čálalaš dahje njálmmálaš. Jos dat lea njálmmálaš, de vuostáiváldi galgá čállit dan, beaivádit, ja jos vejolaš oažžut dasa váidi vuolláičállaga. Váidda sáhtta doalvut dasa ahte poles dutkagoahhtá ášši, muhto dat sáhtta maid heaittihuvvot. Nuppe dáfus poles sáhtta álggahit dutkama maiddái váidagahtta. (JL: 16, min jorgalus).	Melding til politiet eller påtalemyndigheten om et straffbart forhold (strpl. § 223). Anmeldelsen kan være skriftlig eller muntlig. Er den muntlig, skal mottakeren skrive den ned, datere den og om mulig få anmelderens underskrift. Anmeldelse kan føre til at politiet setter i verk etterforskning, men saken kan også bli henlagt. På den annen side kan politiet gå til etterforskning uten at det foreligger anmeldelse. (JL: 16).			s; váidagii - váidagiidda	
anmeldelse	váidin	ilmianto				Geahča maiddái anmeldelse/ váidda.		s; váidimii - váidimiidda	
anvende en lov arbeidsmiljø arbeidsmiljøloven	geavahit lága bargobiras bargobirasláhka							v; geavahan - geavahin s; birrasii - birrasiidda s; láhkii - lágaide	
arbeidsudyktighe t	bargonávccahisvu ohta		Rál. § 229.1					s; bargo-návccahisvuhtii - bargonávccahis-vuodaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
arrest	duoguštus	putka, säilö				1. Latnja gosa poles sáhtta bidjat olbmuid oanehis áigái giddegassii. Geahča ► polesareasta. 2. Veattaránggáštus mii sáhtta dubmejuvvot mrál. §§ 15-19 mielde, ja dasa lassin ránggáštus mii sáhtta geavahuvvot displ. kap. 2 mielde. 3. Siviilaproseassas areasta lea boddosaš sihkkarastin ruhtagáibádusa oktavuodas bol. njuolggadusaid mielde kap. 14. Gáibádusáigemearri ii dárbbáš leat vássán, muhto velgoheaddji guhte gáibida areasta, ferte jáhkhit ahte lea ágga sihkkarastit máksima areasttain, omd. jos vealggálaš láhtte nu ahte lea ágga ballat ahte jos opmodat ii váldo arestii, de gáibádusa ollašuttin manná duššái, váttásmuvvá dovdomassii dahje ferte čadahuvvot olgoriikkas (bol. 14-2). Sáhtta leat omd. várra, ahte vealggálaš vuolga riikkas dahje čiehká ruđaid (JL. 22-23, min jorgalus).	1. Lokale hvor politiet kan ta personer i forvaring for kortere tid. Se ► politiarrest. 2. Frihetsstraff som kan idømmes etter milstr. §§ 15-19 samt refselse som kan benyttes etter displ. kap. 2. 3. I sivilprosessen en midlertidig sikring av et pengekrav etter regler i tvangsl. kap. 14. Det er ikke noe vilkår at kravet er forfalt, men den kreditor som begjærer arrest, må gjøre det sannsynlig at det foreligger en sikringsgrunn for arrest. Det vil si at skyldnerens atferd gir grunn til å frykte at dersom man ikke går til arrest, vil tvangsfullbyrdelse av kravet bli forspilt, vesentlig vanskeliggjort eller måtte skje utenlands (tvangsl. § 14-2). Det kan f.eks. være fare for at skyldneren vil reise ut av landet eller gjemme bort midler.(JL: 22-23).	s; duoguštussii - duoguštusaide	areasta
arrestere	duoguštut	pidättää				1. Válđit giddagassii oanehis áigái (dassái go dutkkalmasat leat loahpahuvvon dahje duopmu lea celkon) 2. Gieldit sirdimis opmodaga, dávviriid jna. gč. areasta. (JL, min jorgalus). Gč. maid inndra/ konfiskeret	1. pågripe og fengsle midlertidig (inntil etterforskning er avsluttet el. dom er falt). 2. beslaglegge gods (jfr. arrest). (JL). Se også inndra/ konfiskeret.	v; duoguštan - duoguštin	arresteret
atferd	dáhpi		Rál. § 192.1./Strl . § 192.1					s; láhttemii - láhttemiidda	láhtten
attest	duođáštus					Ateasta. (Čálalaš) duođáštus, omd. almmolaš eiseválddi beales (BO: 2004, min jorqalus). Geahča barqobirasláqa.	(Skriftlig) erklæring, bekreftelse, f.eks. fra offentlig myndighet. (BO:2004). Se arbeidsmiljøloven.	s;duođáštusii-duođáštusaide	
avgjørelse	mearrádus	ratkaisu	Ril. § 1-5/Tvml. § 1-5	Mearrádusa dahkat / mearridit.	treffe en avgjørelse			s; mearrádussii - mearrádusaide	
avhør	gažadeapmi	kuulustelu				Čilgehusaid gullan ja rádjan. Polesat dutket ránggáštusáššiid oktavuodas váruhuuvon olbmuid, vihtaniid ja dovdiid, dahje dutkama sáhtta dahkat rievttis, ránggáštusproseassalága njuolggadusaid mielde. (JL: 27, min jorgalus).	Opptakelse av forklaring. Avhør av mistenkte, vitner og sakkyndige i straffesaker foretas av politiet eller i retten etter regler i straffeprosessloven. (JL: 27).	s; gážadeapmái - gážademiide	
avhøre	gažadit			Gažadit váruhuuvoma.	avhøre en mistenkt			v; gažadan - gažadin	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
avkreftelse av mistanke	váruhusa hilgun			Olmmoš lea leamaš váruhuvvon, man dihtii son lea dutkojuvvon, muhto ii ▶áššáskuhtton. (JL: 188, min jorgalus).	personen har hatt status som mistenkt som det pågår etterforskning mot uten at vedkommende har fått status som ▶siktet (JL: 188).			v; hilggun - hilgon	várohusa duššindahkan
avlegge ed avmakt	vuordnut nuonddahallan		Rál. § 229.1/Strl. § 229.1	Guodđit soapmása nuonddahallan, dieđuhis dahje sullasaš dillái.	Å hensette noen i avmakt, bevisstløshet eller annen tilstand	KN III:819. Geahča ed/ vuortnis.		v; vuortun - vurdnon s; nuonddahallamii - nuondda-hallamiidda	
avsi dom	cealkit duomu	antaa tuomio	Ril. § 6-4/Strl. § 6-4				hvis klagemotparten i tilsvaret har godkjent påstanden i klagen, avsies dom i samsvar med dette	v; cealkkán - celken	
avskrift	nubbehusčálus	jäljennös		nubbehusčálus dáhkiduvvo riektan.	rett avskrift bekrefte.skrevet kopi (BO:2004)				
avslutte	loahpahit	lopettaa käsittely		Loahpahit ášši.	avslutte en sak			v;loahpahan - loahpahin	
avtale	soahpamuš	sopimus, välipuhe		geatnegahtti soahpamuš	bindende avtale			s; soahpamuššii - mušaide	
avtale avverge	soahpat aiddastit	sopia	Rál. § 16 ja Ril. § 4-5/Strl. § 16 og Tvml. § 4-5	Aiddastit duogušteami. Aiddastit láhkarihkuma. Dahku dahkkojuvvui aiddastan dihte lobihis falleheami.	Avverge arrest. Avverge et lovbrudd. Handlinga ble foretatt for å avverge et ulovlig angrep.			v; soaban - sohppen v; aiddastan - aiddastin	
avvise	hilgut	hylätä (vaatimukset)	Ril. § 2-2/Tvml. § 2-2	Ášši hilgojuvvui. Hilgut guoddaleami.	Saken ble avvist. Avvise en anke.			v; hilggun - hilgon	eastadit
avvisning	hilgun					Duopmostuolu mearráduš luohpat meannudit áššesisdoalu go okta dahje eanet lágastaneavttut váilot. Earret eará ferte muhtin ránggáštusášši hilgut jos gillájeaddji ii leat gáibidan áššáskuhttima, dalle go dat lea almmolaš áššečuočaldahttima eaktun, veardit rápl. § 81. Jos lea gažaldat relatiiva lágastaneavttus, de ášši galgá hilgojuvvot dušše jos okta osolaš gáibida lágastaneavttu gustojeaddjin. Hilgun mearriduvvo riektecealkámuša oktavuodas, ja riektégaskaoapmi lea nappo váidda. Gč. ▶lágastaneaktu. (JL: 30, min jorgalus)	En domstols beslutning om å unnlate å behandle realiteten i en sak fordi en eller flere prosessforutsetninger mangler. Bl.a. må en straffesak avvises hvis det mangler påtalebegjæring fra fomærmede når dette er et vilkår for offentlig påtale, jf. strpl. § 81. Dreier det seg om en relativ prosessforutsetning, skal avvising bare skje hvis en part gjør prosessforutsetningen gjeldende. Avvisning besluttes ved kjennelse, og rettsmiddelet er derfor kjæremål. Se ▶prosessforutsetning. (JL: 30)	s; hilgumii - hilgumiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
barnevern	mánáidgáhtten	lastensuojelu						s; gáhttemii - gáhttemiidda	mánáidsuodjalus
bebreide	ozahallat		Ril. § 9-16/Tvml. § 9-16	oasehasa ii sáhte ozahallat.	Parten kan ikke bebreides			v; ozahalan - ozahallen	
bebreidelse	ozahallan		Rál. § 23/Strl. § 23	Ávvirmeahttuvuohta lea roavis jus dahku lea sakka moaittehahti ja lea ágga garrasit ozahallat.	Strl. §23, eks. Uaktosmheten er grov dersom handlingen er svært klandreverdigg og det er grunnlag for sterk bebreidelse. Laste, klandre for, kritisere (BO)	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: cuiggodit.		s; ozahallamii - ozahallamiidda	cuiggodit
bedømme	árvoštallat					Árvoštallat juoidá ládđásit (BO:2004, min jorqalus)	Vurdere, bedømme noe mildt (BO:2004)	v; árvoštalan - árvoštallen	cuiggodeapmi
bedømmelse	árvoštallan		Ril. § 29-3/Tvml. § 29-3	boastut árvoštallamis.	Feil i bedømmelsen			s; árvoštallamii - árvoštallamiidda	
befare	geahčadit		Ril. § 9-4/Tvml. § 9-4	Jos gáibiduvvo geahčadeapmi dahje duođastusaid čájehit.	om det kreves befarings eller tilgang til eller framleggelse av bevis. Inspisere, undersøke et område (BO:2004)			v; geahčadan - geahčadin	
befaring	geahčadeapmi			Ekspropriašuvdnaášši oktavuodas finadii diggi báikki geahčadeamen.	I forbindelse med ekspropriasjonsaken dro retten på befarings til ástedet.			s; geahčadeapmái - geahčademiidda	
begjære	ozahit	vaatia	Ril. § 32-1/Tvml. § 32-1	Ozahit diggečoahkkima. Ozahit reastaluvvama.	Begjære om rettsmøte. Begjære konkurs.			v; ozahan - ozahin	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: gáibádit.
begjæring	ozaheapmi		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Áššáskuhttinzoaheapmi.	Påtalebegjæring			s; ozaheapmái - ozahemiide	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: gáibádus.
begå behandling	dahkat meannudeapmi			Vearredagu dahkat. Ášši lea meannuduvvomin. Diggeriekti (Suoma bealde: gillogodderiekti) meannudii ášši.	begå en forbrytelse. Saken er oppe til behandling. Tingretten behandlet saken.			v; dagan - dahken s; meannudeapmái - meannudemiide	
bekreftede	nannet			Sáhtátgo nannet ahte biila maid oidnet lei ruoksat?	Kan du bekrefte at bilen du så var rød?			v; nannen - nannejin	duođastit
bekymre seg	fuolastuvvat	huolestua		fuolastuvvat	være bekymret			v; fuolastuvan - fuolastuvven	
bekymringsmelding	fuolastusdiehtu			Oahpaheadjii sáddii fuolastusdieđu mánáidsuodjalussii.	Læreren sendte bekymringsmelding til barnevernet			s; fuolastusdihtui - dieđuide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
beramme	beaivádit			Ášši beaiváduvvo bearjadahkii.	Saken vil bli berammet til fredag. Fastsette tidspunkt.			v; beaivádan - beaivádin	
beskyldning	sivahit sivahus	syytös	Rápl. § 17/Strpl. § 17	sivahallat Sivahallan	Anklage, påstå beskyldning			v; sivahan - sivahin s; sivahussii - sivahusaide	
beslag	duoguštus	takavarikko, takavarikointi				Geahča duoguštit.	se beslaglegge	s;duoguštussii - duoguštusaide	
beslaglegge	duoguštit	takavarikoida				Váldit duohkásis. Váldit dahje konfiskeret juoidá danin go gustojeaddji riekteregelat eai čuvvojuvvo. Dábálaččat duoguštusaide doaimmahit polesat. (OSH, min jorgalus).	Ta eller inndra noe fordi gjeldende rettsregler ikke blir fulgt . Det er som regel politiet som står for beslagleggelser. (OSH)	v; duoguštan - duoguštin	
beslutning	mearrádus	määräys		Mearriduvvui mañidit ášši.	bestemme,det ble besluttet å utsette saken (BO:2004)	Viidát mearkkašumis buot proseassa mearrádusat maid duopmostuollu dahká, gáržžit áddejumi mielde mearrádus mii ii leat ►duopmu iige ►buvttáhus, nu gohčoduvvon oktageardánis diggemearrádus. (JL:35, min jorgalus)	I prosessen i vid forstand enhver avgjørelse som treffes av en domstol, i snevrere forstand avgjørelse som verken er ►dom eller ►kjennelse, såkalte simple beslutninger. (JL:35)	s; mearrádussii - usaide	
beslutte bestemme besøksforbud	mearridit mearridit lahkonangiolddus	määrätä lähestymis- kielto		gielddit lahkoneamis.	forby besøk.			v; mearridan - mearridin v; mearridan - mearridin s; gildosii - gildosiidda	
betegnelse	namuhus				navn, symbol, term, betegnelse (BO:2004)			s; namuhussii - namuhusaide	namahus
betenkning	árvoštallan			Árvoštallat juoidá.	avgi en betenkning om noe.			v; árvoštalan - árvoštallen	
betenkningstid	smiehttanaigi	harkinta-aika	Rápl.§ 256/Strpl. § 256	Oažžut smiehttanaiggi. Ránggáštusduomu guoddalanáigi (JL: 37), min jorgalus). Dubmejuvvon váldá smiehttanaiggi.	Få betenkningstid. Den domfelte tar betenkningstid. frist for å anke en straffedom (JL: 37).			s; áigái - áiggiide	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: jurddašanaigi.
betinget	evttolaš					Duomu oktavuodas: riekti jogo vuordá dubmemis dahje mearrida mañidit duomu ollašuhhtima, ja mii vissis áiggis ja vissis eavttuid vuodul gahččá ollásit eret.	Om straffedom: som retten enten venter med å idømme eller vedtar å utsette fullbyrdelsen av, og som etter en viss tid og på visse vilkår helt bortfaller.	adj.	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
betinget dom	evttolaš duopmu					Duomu oktavuodas: mas ránggáštus ii olláshuhttojuvvo dahje dubmejuvvo jos dubmehallan olmmoš deavdá dihto eavttuid mearriduvvon geahččalanáiggis. (JL: 37. min jorgalus).	Om straffedom: der fullbyrdelsen av straffen eller idømmelse av straff faller bort dersom den domfelte oppfyller visse vilkår i en fastsatt prøvetid. (JL: 37).	s; dupmui - duomuide	
betinget fengsel	evttolaš giddagas		Rál § 34/Strl. §34					s; giddagassii - giddagasaide	
betinget forelegg	evttolaš sáhkkocealkkus					Sáhkkocealkkus mii dahkko evttolažžan njuolggadusaid vuodul mat gustojit ►evttolaš dupmui (JL: 37, min jorgalus).	Forelegg som gjøres betinget etter de samme regler som gjelder for ►betinget dom (JL: 37).	s; celkosii - celkosiida	
betydelig	mearkkašahtti		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Rumaš dahje dearvvašvuolta vaháguvvá mearkkašahtti láhkái.	Betydelig skade på legeme eller helse.			adj.	
bevirke	váikkuhit		Rál. § 231.1/Strl. § 231.1	Váikkuhit dasa ahte nuppi olbmo rumaš mearkkašahtti ládje vaháguvvá.	Bevirke til at en annen tilføyes betydelig skade på legeme.			v; váikkuhan - váikkuhin	
bevis	duođaštus	todiste, näyttö		duođaštallat/buktit duođaštusaid	Føre bevis.	Ránggáštusáššiin gaskaoapmi man osolaččat geavahit vai ožžot dikki bidjat vassis duohtaášši vuodđun. Duođaštusgaskaoamit juhkkojit golbman váldojoavkun: Čilgehusat, reála duođaštusgaskaoamit ja dokumeantaduođaštusat. Dokumeantaduođaštusat lohkkovojit maddái reála duođaštusgaskaomiide (JL: 38, min jorgalus).	I rettsaker middel som partene anvender for å få retten til å legge et bestemt faktum til grunn. Bevismidlene kan deles i tre hovedgrupper: Forklaringer, reelle bevismidler og dokumentbevis. Dokumentbevis rubriseres undertiden også under reelle bevismidler (JL: 38).	s; duođaštussii - duođaštusaide.	
bevisbyrde	duođaštannoaddi					Ovddasvástádus duođaštit čuoččuhusaid, omd. dat ahte áššáskuhhton olmmoš lea sivalaš (JL: 38, min jorgalus).	Ansaret for å føre bevis for en påstand, s; noadđái - nođiide for eksempel om at en tiltalt er skyldig. (JL: 38).		
bevis	duođaštit	näyttää toteen				Čájehit duohtan (áššeosálaččaid doaiman dikkis).		v; duođaštan - duođaštin	
bevisframlegging	duođaštusovdanb uktin							s; ovdanbuktimii - ovdanbuktimiidda	
bevisførsel	duođaštallan	todisteiden esittäminen		De leat ollen duođaštallamii	Da er vi kommet til bevisførselen.	Duođaštusaid ovddideapmi riektgieđahallamiin (OSH, min jorgalus).	Framlegging av bevis under rettsforhandling (OSH).	s; duođaštallamii - duođaštallamiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
bevismiddel	duođastusneavvu		Ril. § 27-3-1/Tvml. § 27-3-1	Duođastus rádjagastin čađahuvvo duođastusneavvu dábálaš regeliid mielde nu guhkás no heive.	Bevisopptaket gjennomføres i samsvar med de alminnelige reglene for bevismidlet så langt det passer.			s; nevvui - neavvuide	
bevisoppgave	duođastuslogahus todistelu		Rápl. § 329/Strpl. § 329	Addit duođastuslogahusa.	Inngi bevisoppgave.	Oasehasa dieđut dikkis nuppi oasehassii ja duopmostullui das makkár áššeduođastusat ovdanbuktojuvvojit.		s; duođastuslogahussii - logahusaide	duođastusgaskaoapmi duođastusdieđáhus
bevisopptak	rádjagastin		Ril. § 21-11/Tvml. § 21-11	Rievttálaččat gažadit rádjagastimiin. diggečoahkkii mii dollo duođastusaid sihkkarastima dihtii, ja mii ii leat váldogiedahallamiid oassi (II: 39, min jorgalus)	Foreta rettslig avhør ved bevisopptak. Rettsmøte som holdes for å sikre bevis, og som ikke er en del av hovedforhandlingen (JL: 38).			s; rádjagastimii - rádjagastimiidda	duođastusaid vuostáiváldin.
bevisst	dihtomielaláš			Dihtomielaláš vearrečilgehus	Bevisst usann forklaring. Klar; forsettlig (BO:2004)			adj. Ja s; dihtomielalášzii - dihtomielaláščaide	
bevissthet	didolašvuohtha		Rál. § 22/Strl. § 22	didolaččat doaimbat.	Handle med bevissthet.			s; didolašvuhtii - didolašvuodaide	
bevisstløs	dieduheapmi		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Son lei dieduheapmi.	Han var bevisstløs.			adj.	
bevisumiddelbar hetsprinsipp	njuolggoduođasta llanprinsihppa					Prinsihppa man sisdoallu lea ahte buot ášši duođastusat galget ovddiduvvot njuolga duopmostullui, mii dubme dušše dan vuodul mii boahtha ovdan váldogiedahallamiin (JL: 39, min jorgalus).	Prinsipp som går ut på at alle bevis i en rettsak skal føres direkte for domstolen, som bare skal dømme ut fra det som kommer frem under hovedforhandlingen (JL: 39).	s; prinsihppii - prinsihpaide	
bevisvurdering	duođastusárvošta llan							s; árvoštallamii - árvoštallamiidda	meroštallan
bindende avtale	čadni soahpamuš	sitova (ja pätevä)						s; soahpamuššii - mušaide	geatnegahtti
bo	báhcu	sopimus (konkurssi tms.) pesä					Formuesmasse som omfatter et rettssubjekts samlede rettigheter og forpliktelser (JL).E124 bostyrer	s; báhcu - bázuide	
bobestyrer	báhcohálddašead dji	pesänhoitaja						s; hálddašeadjái - hálddašeddjiide	oapmi oapmehálddašead dji
bostedsforbehold	ássaneaktu			Sihkkut ássaneavttuid. Eaktudit ássama.	Oppheve bostedsforbehold. Ta forbehold om bosted.			s; ássaneaktui - eavttuide	
bostyre	oapmestivra	velkojainkokous						s; oapmestivrii - stivrraide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamear rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
bostyrer	oapmehálddašead dji							s; hálddašeadjái - hálddašeddjiide	
bot	sáhkku	sakko		Ráŋggáštussan mearriduvvon ruhtasubmi stáhtakássi (OSH, min ioraalus)	Straff i form av en pengesum som skal betales inn til statskassen (OSH)			s; sáhkkui - sáhkuide	
bryte loven byrett	rihkkut lága gávpotriekti					Boares tearbma. Odne: diggeriekti/tingrett.		v; rihkun - rihkkon s; riektái - rivttiide	
bøtelegge	sáhkuhit	sakottaa (antaa sakko)				Sáhkkohit. Bøtelegges/ å få bot: sáhkohallat		v; sáhkuhan - sáhkuhin. Sáhtta maiddá čállit "sáhkohit".	
bøtelegges bøteregister	sáhkkohit sáhkkoregisttar			sáhkohallat Bolesregisttar daid olbmuin geat leat sáhkohallan Norggas (OSH, min ioraalus).	å få bot Politiregister over alle som er bøtelagt i Norge (OSH)			s; registarii - registariidda	
dokumentasjon	dokumentašuvdna							s; dokumeanta-šuvdnii - dokumeanta-šuvnnaide	
dokumentbevis dokumentere	dokumeantaduod aštus dokumenteret					Duodaštit dokumeantaid bokte.	bevis gjennom dokumentasjon	s; dokumentii - dokumeanttaide v; dokumenteren - dokumenterejin	
dom	duopmu	tuomio	Ril. § 137/Tvml. § 137	cealkit duomu	avsi dom	Siviila áššiin leat duomut rievtti mearrádusat, mat ollislaččat dahje muhtin muddui mearridit dan gáibádusa mii lea riidoáši fáddán, gč. ril. § 137. Ráŋggáštusáššiin mearriduvvo galgá go áššáskuhtton olmmoš dubmejuvvot dahje áššehuvvot, gč. rápl. § 30. (JL: 59, min jorgalus).	I sivile saker er dommer de beslutninger av retten som helt eller delvis avgjør det krav som er gjenstand for tvistemålet, jf. tvml. § 137. I straffesaker treffes beslutninger hvor siktede domfelles eller frifinnes ved dom, jf. strpl. § 30. (JL: 59).	s; dupmui - duomuide	
domfelle	dubmet	langettaa tuomio		dubmet sivalažžan	Dømme skyldig.			v; dubmen - dubmejin	
domfelt	dubmejuvvon	tuomittu				Rál.. Olmmoš gii lea dubmehallan (OSH, min jorgalus). Sámeielas geavahit "dubmejuvvon olmmoš" go ageanta lea dieđus. Muđui geavahit "dubmehallan olmmoš"	Strl.I straffesaker om person: som har fått dom, som er funnet skyldig (OSH)	s; dubmejuvvomii - dubmejuvvomiidda	
dommer	duopmár					Olmmoš gii duopmostuolu miellahtun lea mielde mearrideamen duomu (JL: 59, min jorgalus).	Person som i egenskap av medlem av en domstol er med på å treffe dømmende avgjørelser. (JL: 59).	s; duopmárii - duopmáriidda	
dommerfullmektig	duopmárfámohas	tuomioistuin-harjoittelija (notaari)						s; fámohassii - fámohasaide	válddálaš

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
dommermyndighet	duopmárváldi							s; váldái - válddiide	
et									
domsavgivelse	duopmocealkin	tuomion julistaminen				Duomu almmuhit (BO: 93, min jorgalus).	Kunngjøring av en dom (BO: 93).	s; cealkimii - cealkimiidda	
domsforkynnelse	duomugulaheapmi	tuomion tiedoksianto				Gč. Forkynnelse/ gulaheapmi.		s; gulaheapmái - gulahemiide	duomu diehtunaddin
domsgrunner	duopmovuodustu	tuomion perustelut				mearrádusákkat, duomu vuodustusat (JL: 59, min jorgalus).	avgjørelsesgrunner, begrunnelse for en dom (JL: 59).	s; vuodustussii - vuodustusaide. Dárogillii: pl.	
domsmyndighet	dubmenváldi			Áššáigustojeaddji dubmenváldi. Báikái gustojeaddji dupmenváldi.	Saklig domsmyndighet. Stedlig domsmyndighet.			s; váldái - válddiide	
domstol	duopmostuollu	tuomioistuin						s; duopmostullui - duopmostuoluide	
domstolsloven	duopmostuolloláhka	laki tuomioistuinten						s; láhkii - lágaide	
drap	goddin		Rál. § 233.1/Strl. § 233.1	Dáhtokeahtes goddin. Dáhtolas goddin. Ulbmillaš goddin.	Uaktsomt drap. Forsettelig drap. Overlagt drap.	(min jorgalus): Dat, guhte goddá nuppi, dahje gii searvá dasa, ránggáštuvvo goddima dihtii unnimusat 6 jagi giddagasain. Jus sivalaš lea bargan dáhtolasat, dahje lea goddán vai beassá álkidahttit dahje čiehkát eará vearredagu dahje garvit ránggáštusa dakkár dagus, de sáhtta dubmejuvvot gitta 21 jagi giddagassii. Seammá guoská vearredagu ođadeapmái, dahje go muđui leat erenoamáš čavgejeaddji dilit.	Strl.§ 233.1: Den, som forvolder en andens Død, eller som medvirker dertil, straffes for Drab med Fængsel i mindst 6 Aar. Har den skyldige handlet med Overlæg, eller har han forøvet Drabet for at lette eller skjule en anden Forbrydelse eller unddrage sig Straffen for en saadan, kan Fængsel inntil 21 år anvendes. Det samme gjælder i Gjentagelsestilfælde samt, hvor forøvrigt særdeles skjærpende Omstændigheder foreligger.	s; goddimii - goddimiidda	
drepe	goddit	surmata, tappaa				Rál. Sorbmet.		v; gottán - godden	
død	jápmín		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Vearredagu váikkuhus lea jápmin / veardedagus lea jápminváikkuhus	Forbrytelsen har hatt døden til følge.			s; jápmimii - jápmimiidda	
dødsbo	jápmínbáhcu	kuolinpesä	Ril. § 2-1/Tvml. § 2-1	Leat oasehasgealbu jápminbázus.	Ha partsevne i dødsbo.			s; báhcu - bázuide	
døgnmulkt	beaivesáhkku	päiväsakko					Samlede eiendom etter en avdød (BO).	s; sáhkku - sáhkuiide	árbeoapmi

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
dømmende rett	dubmejeaddji riekti		Ril. § 21-9/Tvml. § 21-9	Njálmmálaš meannuduvvon áššiin galget duođaštusat fievrriduvvot dubmejeaddji rievtti ovdii	I saker som behandles muntlig, skal bevisene føres direkte for den dømmende rett			s; riektái - rivttiide	
ed	vuortnis					Vállli. Allaáiggálaš cealkin, erenoamážit dikki oktavuodas (BO; 2004, min jorgalus). Avlegge ed: vuordnut (KN III:819) (váli dahkat, KN III:732). Edfeste: vállái bidjat (KN III:732). Vihtanat ja dovdit lávejedje ovdal vuordnut, ahte ledje dadjan dušše duohtavuoda, eaige čiehkkan maidege dikki ovddas. Dát vuordnun lea dál rievdan: čilget gutnálaččat ja oamedovddolaččat. Ráנגgáštuslága § 163 dadjá čuovvovaččat: "Son guhte dikki ovddas čilge vearrut dáhkádusa maŋŋá, ráנגgáštuvvo giddagasain gitta viđa jagi radjái". (JL, min jorgalus).	Høytidelig erklæring, særlig i retten (BO:2004). "Falsk ed" er et uttrykk som ble brukt tidligere. Vitner og sakkyndige brukte tidligere å avlegge ed på at de hadde sagt den hele og fulle sannhet og ikke lagt skjul på noe i retten. Denne eden er nå erstattet med forsikring på ære og samvittighet. Det heter nå følgende i straffeloven § 163: "Den som for retten gir falsk forklaring under avgitt forsikring, straffes med fengsel inntil 5 år". (JL)	s; vurdnásii - vurdnásiidda	
edru	čielggus		Rál. § 25/Strl. § 25	čielgat.	bli edru				
eiendom	opmodat							s; opmodahkii - opmodaqaide	
ekstraordinært rettsmiddel ektefelle	erenoamáš riekteneavvu náittosguoibmi		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1				Den ene av to som er gift med hverandre; den en er gift med (BO).	s; nevvui - neavvuide	gaskaoapmi
embetsed	virgeválii					"vearreválii" (OHM) lea dajahus mii qeavahuvvui ovdal.		s; guoibmái-guimmiide	
endelig dom	loahpalaš duopmu		Rál. § 34/Strpl. § 34					s; vállái - válliide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
ensidig mistanke	ovttabealát váruhus					Go lea eahpesihkarvuotta lea go dáhpáhuvván ránggástahtti dahku, de dattege áššáskuhtineiseválddi oainnu mielde lea čielggas gii lea sivalaš jos lea dáhpáhuvván dakkár dahku. (JL: 70, min jorgalus).	Mistanke som foreligger når det er usikkert om det er begått en straffbar handling, mens det etter påtalemyndighetens mening er på det rene hvem den skyldige er dersom det er begått en slik handling. (JL: 70).		ovddabealát várohus dovddastit sivalažžan
erkjenne seg skyldig erklæring	miehtat sivalažžan cealkámuš		Ril. § 21-12/Tvml. § 21-12	1.Čálalaš cealkámuš. 2. Dovdi cealkámuš. 3.Guoddalancealkin. 4.Dovdi čilaehus.	1.Skriftlig erklæring. 2.Sakkyndiges erklæring. 3.Ankeerklæring. 4.Sakkvndiaes forklarina.			v; mieđan - mihten s; cealkámušii - cealkámušaide	Čielggadus
erklæring	julggaštus					Albmotrievtti oktavuodas geavahuvvo julggaštus-sáni. Vahátmáksu. Ekonomalaš buhtadus massima dahje vahága ovddas (JL: 71, min jorgalus)		s; julggaštussii - julggaštusaide s; buhtadussii - buhtadusaide	
erstatning	buhtadus		Ril. § 15-2/Tvml. § 15-2				Økonomisk kompensasjon for tap eller skade (JL: 71).		
erstatningsplikt	buhtadangeatni							s; geatnái - geniide	buhtadangeatnega svuohta
erstatningspliktig	buhtadangeatnegas			Son lea geatnegas buhtadit	Han er erstatningspliktig	Geatnegas máksit buhtadusa, geahča ►buhtadus. Ášši mas lea buhtadusas sáhka.	Pålagt til å erstatte, se også ►erstatte.	adj; geatnegassii - geatnegasaide s; áššái - áššiide v; dutkkan - dutken s; pl; dutkkalmasat - dutkkalmasaide	
erstatningssak etterforske etterforskning	buhtadusášši dutkat dutkkalmasat	tutkia tutkiminen				Guorahallamat man almmolaš eiseváldi dahká gávnnahit lea go ránggástahtti dilli man almmolaš eiseváldi berre čuovvolahttit (JL: 72, min jorgalus).	Sak av erstatningskarakter. undersøke, granske Undersøkelse som foretas av offentlig myndighet for å finne ut om det foreligger et straffbart forhold som bør forfølges av det offentlige (JL: 72).		
faktisk	bearálaš		Rál. § 25/Strl. § 25	Bearálaš dili dovdama váili. Bearálaš dilli.	Faktisk uvitenhet. Den faktiske situasjonen.			adj.	
faktisk uvitenhet	bearálaš dili dovdama váili		Rál. § 25/Strl. § 25	(min jorgalus): Bearálaš dili dovdama váili: Juohkehaš	Strl. § 25. Faktisk uvitenhet: Enhver skal bedømmes etter			s; váilái - váilliide	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: duohta.

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
faktum	deavisvuohhta	tosiasia, tosizeikka		Dohkkehit deavisvuoda.	Bøye seg for fakta.			s; deavisvuhtii - deavisvuodaide	fakta
falsk	vearri		Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8	Vearrečilgehus.	Falsk forklaring. usann, uriktig			adj; vearrái - verriide	
falsk anklage				Sivahallan man váidi olmmoš diehtá ii leat duohta.	Usann anklage som anmelderen vet er uriktig.			s; sivahus - sivahusaide	
falsk anklage	vearresivahus vearresivahallan					Dahku. Geahča maiddái falsk anklage/vearresivahus, mii lea boadus.		s; sivahallamii - sivahallamiidda	sivaheapmi
falsk forklaring	vearrečilgehus	perätön lausuma	Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8			Didolaš gielisteapmi. Vearrečilgehusa ránggáštus lea rál. § 166 mielde sáhkku dahje giddagas gitta viđa jahkái. Dát gusto vihtaniidda, oasehasaide ja dovdiide, muhto ii fal ránggáštusášši áššáskuhtton olbmui (§ 167). (JL: 78, min jorgalus).	Bevisst usann forklaring. Straffen for falsk forklaring er ifølge strl. § 166 bøter eller fengsel inntil fem år. Dette gjelder vitner, parter, fullmektiger og sakkyndige, men ikke siktede i en straffesak (§ 167). (JL: 78).	s; čilgehussii - čilgehusaide	
fange fast eiendom	fánnga giddodat	kiinteä omaisuus	Ril. § 4-5/Tvml. § 4-5	Čuoččaldat mii guoská giddodahkii. Gitta opmodat.	Søksmål som gjelder fast eiendom.			s; fánngii - fánnggaide s; giddodahkii - giddodagaide	
fast tilbehør feil	gittadávvir		Rál. § 229-1/Strl. § 229-1	Dagahit buoritmeahttun vigi, meattáhusa dahje vahága.	Volde en uhelbredelig lyte, feil eller skade.			s; dávvirii - dávviriidda s; meattáhussii - meattáhusaide	váddu
fengsel	meattáhus giddagas	vankeus	Rápl. § 65/Strpl. § 65	Fánngal (erenoamážit Suoma bealde giddagasdálu birra). Ránggáštánásahus láhkarihkkuid várás geat dubmejuvvojit eavttuhis veattaránggáštussii (JL:81, min jorgalus). Sáhtta ránggáštuvvot jagi dahje guhkit giddagasain (rál. § 16).	Straffeanstalt for lovbrytere som idømmes ubetinget frihetsstraff (JL:81) Kan medføre fengsel i 1 år eller mer.			s; giddagassii - giddagasaide	
fengselsstraff	giddagasránggáštus	vankeusrangais tus				Fánngavuodaránggáštus. Ránggáštus friddjavuodariivvema ja fánngalii bidjama hámis, dábálaš ránggáštus rál. § 15 mielde (JL: 81. min ioraalus).	Straff i form av frihetsberøvelse og anbringelse i fengsel, alminnelig straff etter strl. § 15 (JL: 81).	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
fengselsvesen	giddagasdoaimmahat					Buot dakkár áššiid oktasašnamahus main lea dahkamuš fánnggaid suodjegiddagasain ja rádjosiin (BO: 126, min jorgalus).	Fellesbetegnelse på alt som har med sikring og forvaring av innsatte å gjøre (BO:126).	s; doaimmahakkii - doaimmahagaide	
fengsling	giddagastin	vangitseminen	Rápl. § 171/Strpl. § 171	čogádeapmi ja giddagastin.	pågripelse og fengsling			s; giddagastimii - giddagastimiidda	Sámegilli giellastivrra áššis 50/05: giddagassii bidjan.
fjernavhør	gáiddosgažadeapmi		Ril.§ 10-5/Tvml. § 10-5	Vihtaniid ja dovdiid gažadeapmi telefonna dahje TV bokte (JL: 85, min jorgalus).	Avhør av vitner og sakkyndige ved hjelp av telefon eller fjernsynsoverføring. (JL: 85).			s; gažadeapmái - gažademiide	
forberede forberedende behandling forbrytelse	válmmaštallat válmmaštallimean nudeapmi vearedahku	rikos	Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8	Vearredagu dahkat.	Begå en forbrytelse. Straffbar handling som antas å være av mer alvorlig art enn forseelser (JL)	ráhkkanit áššái.	forberede en sak	v; ráhkkanan - ráhkkanin s; meannudeapmái - meannudemiide s; dahkui - daguide	ráhkkanit ráhkkananmeannudeapmi
forbryter	vearedahkki					Lovbryter: lámkarihkku.		s; dahkkái - dahkkiide	
foreldelse	áiggehuvvan	vanhentuminen	Ril. § 18-3/Tvml. § 18-3			Boarásmuovvan (SV), preskripsuvdna. Opmoatrievttis dat ahte gáibádus boarásmuovvá nu ahte dan ii sáhte šat dahkat gustojeaddjin. Omd. báhokoseastin áiggehuvvá 20 jagis (§ 4) ja vahátbuhtadusgáibádus áiggehuvvá golmma jagis dan rájes go gillájeaddji oaččui dahje livččii galgan háhkat áššedieđuid vahága ja vahátdahkki birra (JL:90, min jorgalus). Maiddái ránggáštusrievttis leat njuolggadusat	Foreldelse er avbrutt ved klage. I formueretten det at et krav blir så gammelt at det ikke lenger kan gjøres gjeldende. F. eks. bankinnskudd foreldes etter 20 år (§ 4) og krav på skadeserstatning eller oppreisning foreldes tre år etter den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og skadevolderen. (JL: 90). Også i strafferetten er det regler om foreldelse.	s; áiggehuvvamii - áiggehuvvamiidda	
				Áiggehuvvan lea botkejuvvon váidagiin. Ášši lea áiggehuvvan.	Foreldelse er avbrutt ved klage. Saken er foreldet.				

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamear rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forelegg	sáhkkocealkkus	rangaistus- määräys				Sáhkkoáibádus dahje duoguštus man áššáskuhtineiseváldi gárvvasta ja man sáhtta mearridit lágastalakeahhtá (OSH, min jorgalus). Sáhkcomearrádusa nárvvisteami.	Krav om bot eller inndragning som utferdiges av påtalemyndigheten, og som kan avgjøres uten rettergang (OSH). Utferdige et forelegg.	s; sáhkkocealkkus - celkosiidda	
foreløpig prøving	gaskaboddasaš geahččaleapmi	alustava käsittely						s; geahččaleapmái - geahččalemiide	
forfall forfalle	mearrebeaivi láddut	erääntyä	Ril. § 19- 7/Tvml. § 19-7	Gáibadusmearrebeaivi lea láddon.	Kravet er forfalt. Forfallstid: det tidspunkt da en skyldner har plikt til å betale gjelden (JL).			s; beaivái - beivviide v; láddun - láddon	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: dievvat.
forfølge	čuovvolit			Rávggástahtti dagu ferte čuovvolit	Den straffbare handlingen bør forfølges.			v; čuovvolan - čuovvolin	
forføyning	geasku	määräys	Rápl. § 181/Strpl. § 181	Bisuhit geaskkuid mat leat dohkkehuvvon. Vuogádat mii sihkkarastá juoidá, gč. boddasaš geasku/	Opprettholde forføyninger som er tatt. Ordning som sikrer noe, bestemmelse; jf. midlertidig forføyning			s; geskui - geaskkuide	
forgåelse forhandle	rihkus dikkástallat	neuvotella		Vuosttašgeardde rihkus. dikkástallat njálmálaččat	førstegangsforgåelse å forhandle muntlig			s; rihkosii - rihkosiidda v; dikkástalan - dikkástallen	giedahallat
forhandling	dikkástallan	neuvottelut		Njálmálaš dikkástallamat	muntlige forhandlinger			s; dikkástallamiidda(pl.). Maiddái ovttalogus: dikkástallan - dikkástallamii	giedahallamat
forhørsrett	duškanriekti					Boares tearbma. Dábálaš rávggástanášši duopmostuollu (JL: 93, min jorgalus). Ohcansáni qáldu: SV.	Foreldet begrep. Alminnelig domstol i straffesaker (JL: 93).	s; riektái - rivttiide	
forhøye	eanedit	korottaa	Rál. § 232.1/Strp I. § 232.1	Rávggáštus eaneduvvo joba golmmain jagiin. Eaneduvvon rávggáštus.	Straffen forhøyes med inntil 3 år. Forhøyd straff.			v; eanedin - eanedan	guhkidit
forklare	čilget			Čilget dikkis. Čilget.	Avgi forklaring i retten. Avlegge forklaring. Gjøre forståelig, presisere				
forklaring	čilgehus	selvitys				Dikkis sáhttet ►oasehasat, ►vihtanat ja ►dovdit čilget (JL,38, min jorgalus). Avgi forklaring i retten: čilget dikkis. Avlegge forklaring: čilget.	Forklaringer i retten kan avgis av ►parter, ►vitner og ►sakkyndige (JL, 38).	s; čilgehussii - čilgehusaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forklaringsplikt	čilgengeatni	selvitysvelvollisuus	Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8	Gáržžiduvvon čilgengeatni. Sus ii leat čilgengeatni.	Begrenset forklaringsplikt. Hun er fritatt for forklaringsplikt.			s; geatnái - geniide	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: čilgengeatnegasvu ohta.
forkynne	gulahit	antaa tiedoksi (esim. haaste)		Gulahit duomu. Duopmu adnojuvvo gulahuvvon dan beaivvi go olle kántuvrii.	Forkynne dommen. Dommen ansees forkynt den dagen den kommer til kontoret. Meddele til parter og vitner i en rettsak samt i visse forvaltningssaker (JL).			v: gulahan - gulahin	
forkynnelse	gulaheapmi					Diggeášši almmuhus osolaččaide ja vihtaniidda dihto hálddašanáššiid oktavuodas. Dl. kap. 9 sisttisoallá njuolggadusaid das mo diedáhus galgá dáhpáhuvvat ránggáštusáššiid oktavuodas. Dábálaččat dat addojuvvo poastta bokte muhto sáhtta maid dáhpáhuvvat ►stevdnenvihtana bokte (JL: 94, min jorgalus). Domsforkynnelse:	Meddelelse til parter og vitner i en rettsak samt i visse forvaltningssaker. Dl. kap. 9 inneholder regler om hvordan forkynnelse i anledning rettsaker skal skje. Vanligvis skjer forkynnelse postalt, men kan også skje ved ►stevnevitne (JL: 94).	s; gulaheapmái - gulahemiidda	addit diehtun diehtunaddin
forlikråd	soabatráđđi		Ril. § 4-1/Tvml. § 4-1	Ovddidit soabatráđđái. duopmostuollu man doaibma lea soabahit guokte osolačča (OSH, min iornalus).	Bring inn for forlikrådet. Domstol som har til oppgave å megle mellom to parter for å komme fram til forlik (OSH)			s; ráđđái - ráđiide	
formann	jodiheaddji	puheenjohtaja	Rápl. § 19/Strpl. § 19	Dikki jodiheaddji	Rettens formann			s; jodiheaddjái - jodiheaddjiide	soabahanráđđi
formildende omstendighet	geahppudeaddji dilli					straffeskjerpene omstendighet	čavgejeaddji dilli	s; dillái - diliide	Ovdaolmmoš
fornærme	rihkkut	rikkoa (rikoslakia)		Rumašloavkašuttin	Legemsfornærmelse			v; rihkun - rihkkon. Rihkkut + objekta.	
fornærme på legemet	loavkašuttit rupmaša		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1					v; loavkašuttán - loavkašuttin	
fornærmede	gillájeaddji	rikoksen uhri (kohde) vai asianomistaja??				Dasa geasa láhkarihkkun čuoheá, omd. suoláduvvon biergasa eaiggát (JL: 96, min jorgalus).	Den som er blitt utsatt for en lovovertrædelse, for eksempel eier av en stjålet gjenstand. (JL: 96).	s; gillájeaddjái - gillájeaddjiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearkka sámegillii	cealkkaovdamearkka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearkka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
----------------------------	----------------------------	-------------	------------------	----------------------------------	----------------------------------	--	---------------------	------------------------------------	---

fornærmes gillát kársiä

forseelse	vearredagoš	rikkomus, rike	Rápl. § 67/Strpl. §67	Uhcit duodalaš ránggáštahtti dahku. Ránggáštušláhka ja eará lágat čilgejit guđet ránggáštahtti dagut leat vearredagut, ja guđet leat vearredagužat (OSH, min jorgalus).	Mindre alvorlig straffbar handling. Straffeloven og andre lover angir hvilke straffbare handlinger som regnes som forbrytelser, og hvilke som regnes som forseelser (OSH).			v; gillán - gillájin s; vearedagožii - vearedagožiidda	
-----------	-------------	----------------	-----------------------------	--	--	--	--	--	--

rihkumuš

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forsettelig	miealeavttus		Rál. § 232.1/Strp I. § 232.1	(min jorgalus): Jus §§:in 228- 231 namahuvvon vearredahku lea dahkkon dáhtolasat erenoamáš bavččagahtti vugiin dahje mirkkuin dahje eará ávdnasiiguin, mat leat oalle váralaččat dearvvašvuhtii, dahje niibbiin dahje eará erenomáš várálaš reaidduin, dahje go leat eará erenomáš čavgejeaddji dilit de galgá álo dubmejuvvot giddagassii, ja § 231 vearredagus sáhhtá dubmejuvvot buot oktavuođain gitta 21 jagi giddagassii, ja muđui sáhhtá ránggáštus guhkiduvvot joba golmmain jagiin. Ránggáštus § 228 vuosttaš lađđasa olis guhkiduvvo liikká dušše 6 mánu giddagasain, seammás go ain sáhhtá dubmet sáhku. Go quorahalloiuvo leat go	Strl. §232.1: Er nogen i §§228- 231 nævnt Forbrydelse forsættlig udført paa en særlig smertevoldende Maade eller ved hjælp av Gift eller andre Stoffe, der er i høi Grad farlige for Sundheden, eller ved Kniv eller andet særlig farlig Redskab, eller under andre særdeles skjerpene omstendigheter, blir altid Fængsel at idømme, og kan for Forbrydelsen mod § 231 Fængsel inntil 21 år i ethvert Tilfælde anvendes samt ellers Straffen forhøies med indtil 3 Aar. Straffen i § 228 første ledd forhøyes likevel bare med inntil 6 måneders fengsel, samtidig som bøter fortsatt kan idømmes. Ved avgjørelsen av om andre særdeles skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på om overtredelsen er begått mot en forsvarsløs person, om den er rasistisk motivert, om den er skjedd uprovosert, om den er begått av			adj.	dáhtolaš
forsettelig drap	mieleavttus goddin					Dáhtokeahthes goddin. Ulbmillaš goddin.	uaktosmt drap. Overlagt drap.	s; goddimii - goddimiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forsikre	dáhkidit							v; dáhkidan - dáhkidin	
forsikring	dáhkádus					Allaáiggálaš duođaštus dihto vihtanuššamii, geahča rápl. § 131 ja ril. § 216. Rágggáštuslága § 131 čilgejuvvo man láhkai dáhkideapmi dahkko. Ovdal vihtanuššama jearrá dikki ovdaolmmoš vihtanis: "Dáhkidat go Don ahte muitalat ollasit duohtavuođa, itge čiegat maidige?".	Høytidelig bekreftelse på en vitneforklaring, se strpl. 131 og tvml. § 216. I straffeloven §131 beskrives fremgangsmåten ved avgivelse av forsikring. Før forklaring avgis, spør rettens formann vitnet: "Forsikrer De at De vil forklare den rene og fulle saken?".	s; dáhkádussii - dáhkádusaide	2005 2005
forskrift	ásahus					<i>Láhkaásahus</i> geavahuvvo jos dárbaša presiseret. Mearrádusat vuoigatvuodaid ja geniid birra, man almmolaš eiseváldi lea mearridan. Láhkaásahus dievasmahtta dábálaččat láhkamearrádusaid. Vedtekt: njuolggadus. Retningslinje: váldonjuolggadus. Regel: regel.	Bestemmelser om rettigheter og plikter, fastsatt av offentlig myndighet. En forskrift utfyller som regel bestemmelsene i lover. (OSH)	s; ásahussii - ásahusaide	2005
forsvare	bealuštit			bealuštit olbmo dikkis	Tale, el. virke til fordel for, forsvarer i en rettsak (BO:2004)			v; bealuštan - bealuštin	2005
forsvarer	bealušteaddji	puolustaja	Rápl. § 52/Strpl. § 52			Olmmoš, dábálaččat advokáhtta, gii bealušta áššáskuhttoma rágggáštusáššis (JL: 99, min jorqalus).	Person, som regel en advokat, som bistår en siktet eller tiltalt under en straffesak. (JL: 99).	s; bealušteaddjái - bealušteaddjiide	
forsvarlig handling	hárálaš dahku		Rápl. § 18/Strpl. § 18					s; dahkui - daguide	
forsvarlig opptreden	hárálaš láhtten		Rápl. § 23/Strpl. § 23	Son guhte doaibmá hárálaš láhttema vuostá...	Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden...			s; láhttemii - láhttemiidda	bealuštahti dahku Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: dohkálaš láhtten.

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forsvarsløs	árjjaheapmi		Rápl. § 232.1/Strp I. § 232.1	Rihkkun lea dahkkojuvvon árjjahis olbmo vuostá.	Overtredelsen er begått mot en forsvarsløs person			adj.	
forsøk	geahččaleapmi		Rápl. § 16/Strpl. § 16	(min jorgalus) Geahččaleapmi: Dat guhte iešdáhtus áigu rihkkut lága man dihtii sáhtta dupmehallat jagi dahje guhkit giddagassii, ja gii dahká juoidá man oaivilin lea doalvut njuolga dagu čadaheapmái, ránggáštuvo geahččaleamistis, jus eará ii leat mearriduvvon. Son guhte eaktodáhtus ii ollašuhte láhkarihkuma dahje eastada dan ollašuvvama, ii liikká ránggáštuvo dakkár geahččaleamis.	Strl. § 16 Forsøk: Den som har forsett om å fullbyrde et lovbrudd som kan medføre fengsel i 1 år eller mer, og som foretar noe som er ment å lede direkte til utføringen, straffes for forsøk, når ikke annet er bestemt. Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet eller avverger at det blir fullbyrdet, straffes likevel ikke for forsøk.			s; geahččaleapmái - geahččalemiide	
forvaltning	hálddahus			Doaibma man riikka hálddahus jođiha; stáhta dahje gieldda háldahusa bargit (BO:2004, min jorgalus)	Administrasjon; virksomhet som administrasjonen i et land driver; personer i administrasjonen i stat el. kommune (BO:2004)			s; hálddahussii - hálddahusaide	
forvaltningssak	hálddašansášši					Sivilrievttálaš ášši mas almmolaš eiseváldi lea osolaš (OSH, min jorgalus).	Sivilrettslig sak der en offentlig myndighet er part (OSH).	s; áššái - áššiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
forvaring	rájus	säilö	Ril. § 24-5/Tvml. § 24-5	Doallat giddagaslaš rájus. Suodjegiddagas gos lea vejolaš doallat ránggáštuvvoma giddagasas. Rádjosa sáhtta geavahit go ballá rihkkuma geardduhuvot. (OSH, min jorgalus) Dákkár rájus ásahuvvui 1997:s dábaláš ránggáštussan.	Holde i fengslig forvaring. Form for sikring der det er adgang til å holde straffede i fengsel etter at straffen er sonet. Forvaring kan brukes når det er fare for gjentakelse av straffbare handlinger. (OSH). Denne typen forvaring ble innført som alminnelig straff i 1997.			s; rádjosi - rádjosiidda	
forvolde	dagahit		Rál. § 233.1/Strl. § 233.1	Dagahit nuppi olbmo jápmima.	Forvolde en annens død.			v; dagahan - dagahin	
fradrag	geasus	vähennys+F244	Rápl. § 167/Strpl. § 167	Háldogiddagasgeasus. Ránggáštusas gessojuvvo golbma beavvi man lea aednen háldoaiddaas. Aktor ovddidii duođastusaid dikkis. Duođastusaid ovdanbuktin	Varetekstfradarag. I straffen fragår tre dager for utholdt varetekt. Aktor la fram bevis i retten. Framlegging av bevis.			s; gessosii - gessosiidda	
framlegge	ovddidit							v; ovddidan - ovddidin	
framlegging	ovdanbuktin							s; ovdanbuktimii - ovdanbuktimiidda	
framsette	ovddidit		Ril. § 33-9-2/Tvml. § 33-9-2	Ovddidit ozaheami. Sivahit.	Framsette en begjæring. Framsette en anklage.			v; ovddidan - ovddidin	
fremme en anke	ovddidit guoddaleami			Biehttalit ovddideamis guoddaleami.	Å nekte å fremme en anke.			v; ovddidan - ovddidin	
fri	friddja			Luoitit friddja	Å sette noen fri.				
fri	nuvttá			Nuvttá riekteveahkki.	Fri rettshjelp.				
fri	rabas			Rabas	Fri bevisbedømmelse.				
fri	rabas			duođastusmeroštallan. Dikkis meroštallat	Bedømmelse av bevisene i en rettssak på fritt grunnlag, uten at det finnes regler for hvordan bevisbedømmelsen skal skje. (JL: 104-5).			meroštallamii- meroštallamiidda	friddja duođastusárvoštallan
bevisbedømmelse	duođastusmeroštallan			duođastusaid friddja, almmá njuolggadusaid haga das mo duođastusmeroštallan galgá dahkkot (JL: 104-5, min jorgalus).					
fri bevisvurdering	rabas duođastusárvoštallan		Ril. § 21-1/Tvml. § 21-1					árvoštallamii- árvoštallamiidda	friddja duođastusmeroštallan.
fri rettshjelp	nuvttá riekteveahkki					Ekonomaláš doarjja juridihkalaš veahkkái (OSH, min jorgalus).	Økonomisk hjelp til juridisk bistand (OSH).	s; veahkkái - vehkiide	
fri sakførsel	nuvttá áššejođiheapmi					Almmolaš eiseválddit mákset áššejođiheami (JL: 105, min jorgalus).	Sakførsel betalt av det offentlige (JL: 105).	s; jođiheapmái - jođihemiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearke	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
frifinne	áššehuhttit	vapauttaa		Dubmet friddjan	Frikjenne, dømme fri	Ril.(siviilaáššiin): áššehuhttit. Rápl.(ránggáštusáššiin): čoavdit. Duomu bokte cealkit olbmo sivaheapmin. Friddjet. (Konrad Nilsen). Diggi čoavdá áššáskuhtton olbmo. Geahča maid ▶áššehuhttin	Ved dom erklære en person uskyldig. Se også ▶frifinnelse. Retten frifinner tiltalte.	v; áššehuhtán - huhtten	
frifinnelse	áššehuhttin					Ril.(siviilaáššiin): áššehuhttin. Rápl.(ránggáštusáššiin): beassan. áššáskuhtton ii dubmejuvvo dan áššis masa lea áššáskuhtton (JL: 105, min jorgalus). Ohcansáni náldu: SV.	Frikjennelse. At tiltalte ikke dømmes for s; áššehuhttimii - det forhold han er tiltalt for (JL: 105).	áššehuhttimiidda	
frifinnes	áššehuhttot	vapauttaa		Son áššehuhttui ruhtagáibádusas.	Han ble frifunnet for pengekravet.	Ril.(siviilaáššiin): áššehuhttot. Rápl.(ránggáštusáššiin): beassat. Dubmejuvvot sivaheapmin.	frikjenne, dømmes fri fra en sak (BO:2004).	v; áššehuhtton - áššehuhttojin	
frihet	manadeapmi		Ril. § 24-2/Tvml. § 24-2	Ráddjet manadeami. Beassat manadeapmái.	Berøve friheten. Å komme ut i frihet.			s; manadeapmái - manademiide	friddjavuohta.
frihetsberøvelse	manadanráddjen		Ril. § 24-2/Tvml. § 24-2	Manadanráddjema vullosaš.	Undergi frihetsberøvelse.	1. Iešguđetlágan ránggáštusat, geahča ▶giddagasránggáštus, ▶čanus ja ▶areasta. 2. Vearredahku rál. § 223 mielde, mii mearrida giddagasa viđa jagi rádjái sutnje gii lobihemet ráddje nuppi friddjavuođa. (JL: 105, min jorgalus).	1. Forskjellige typer straff, se ▶fengselsstraff, ▶hefte og ▶arrest. 2. Forbrytelse etter strl. § 223, som fastsetter fengsel inntil fem år som straff for den som ulovlig berøver en annen friheten. (JL: 105).	s; ráddjemii –ráddjemiidda	
frihetsstraff	veattaránggáštus	vapaus-rangaistus	Rál. § 18; Rápl. § 99/Strl. § 18; Strpl. § 99	Dubmet veaddagii. Ránggáštus mii ráddje dubmehallomis manadeami. Veattaránggáštus lea álgovuorus ▶giddagasránggáštus, muhto maddái ▶čanus ja ▶areasta dubmejuvvon militára ránggáštuslága vuodul (JL: 105, min jorgalus).	Idømme frihetsstraff. Straff som består i å berøve den domfelte friheten. Frihetsstraff er først og fremst ▶fengselsstraff, men også ▶hefte og ▶arrest idømt etter den militære straffelov (JL: 105).			s; ránggáštussii - ránggáštusaide	friddjavuođarivven.
frikjenne	áššehuhttit					Gč. frifinne/ áššehuhttit.	Se áššehuhttit/ frifinne.	v; áššehuhtán - huhtten	
frikjennelse	áššehuvvan					Gč. frifinnelse/ áššehuhttin	Se frifinnelse/ áššehuhttin	s; áššehuvvamii - áššehuvvamiidda	
frist	mearraáigi		Ril. § 15-1/Tvml. § 15-1	Mearreáigi maid diggi bidjá.	Frist som retten fastsetter	Go jorgala cealkaga, de sáhtta muhtumin beare geavahit áigi-sáni.		s; áigái-áiggiide	áigemearri.
fritt skjønn	rabas árvoštus							s; árvoštus - árvoštusaide	friddja árvoštus

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
frivillig	eaktodáhtolaš	vapaaehtoinen	Rál. § 16	Son guhte eaktodáhtus ii ollašuhke láhkarihkuma	Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet			adj.	
frykt	ballu		Rál. § 227.1/Strl. § 227.1	garra ballu.	alvorlig frykt			s; ballui - balluide	
fullbyrde	ollašuhstit	panna täytäntöön	Rápl. § 50/Strpl. § 50	Ollašuhstit duomu. Ollašuhstit ránggáštusa.	Fullbyrde dommen. Fullbyrde straffen. Fullføre, virkeliqqjøre, qjennomføre			v; ollašuh tán - ollašuh tten	
fullbyrde lovbrudd	ollašuhstit láhkarihkuma		Rál. § 16/Strl. § 16	Son guhte eaktodáhtus ii ollašuhke láhkarihkuma.	Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet			v; ollašuh tán - ollašuh tten	
fullbyrdelse	ollašupmi	täytäntöön-pano	Rál. § 452/Strl. § 452	Rál. § 452 mielde galgá ránggáštušášši duopmu váldonjuolggadusa mielde ollašuvvat seammás go dat lea riektevuoimmalaš (JL: 106, min jorgalus). Ollašuvvan. Ageanta ii leat dihtosis. Geahča maddái fullbyrdelse/ ollašuh tten. Dalle lea ageanta dihtosis.	fullbyrding, eksekusjon. I henhold til strpl. § 452 skal en dom i en straffesak som hovedregel fullbyrdes straks den er rettskraftig. (JL: 106)			s; ollašup mái - ollašumiide	
fullbyrdelse	ollašuh tten	täytäntöön-pano				Ageanta lea dihtosis. Geahča maddái fullbyrdelse/ ollašupmi.		s; ollašuh ttimii - ollašuh ttimiidda	
fullbyrdingsutsett else fullmakt	ránggáštusa mañideapmi váldi	valtakerja	Rál. § 34/Strl. §	(min jorgalus) Ránggáštusa mañideapmi (evttolaš	Strl. § 34. Fullbyrdingsutsettelse			s; mañideap mái - mañidemiide s; váldái - válddiide	
fullmektig	fámohas	valtuutettu						s; fámohas - fámohasaide	
føre bevis	duođastallat	esittää todistelua				Mearkkaša dan ahte aktor dahje bealušteaddji ovdanbuktá duođastusaid rievtti ovdii, beroškeah tta mákkár duođastusat dat leat (vihtanat, čálalaš	Dvs. at aktor eller forsvarer legger frem beviser i retten for det de påstår, uansett hva slags type bevis det er (vitner, skriftlig materiale, bilder,	v; duođastalan - duođastallen	válddálaš

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
føre en sak	jodihit ášši							v; jodihan - jodihin	
første instans	vuosttaš instánsa					Duopmostuollu mii álggos meannuda ášši. Diggeriekti lea buot áššid vuosttaš instánsan, vaikko siviila áččit dáhálaččat	Den domstol som først behandler en sak. Herreds- og byretten regnes som første instans i alle saker, selv om sivile	s; instánsii - instánsaide	
gift	mirko		Rál. § 232.1/Strl. § 232.1	Mirko dahje eará ávdnasat	gift eller andre stoffer			s; mirkui - mirkkuide	
gjelde	gustot			Njuolggadusat mat gustojit áššái.	Reglene som gjelder for saken.			v; guston - gustojin	
gjeldende rett	gustojeaddji riekti							s; riektái - rivttiide	
gjengjelde	mávssahit		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Rumašloavkašuhttin lea mávssahuvvon rumašloavkašuhhtiin.	Legemsfornærmelsen er gjengjeldt med en legemsfornærmelse.			v; mávssahan - mávssahin	
gjenoppta gjenoptakelse	rahpat odđasit					Erenoamáš riektegaskaoapmi mainna sáhtta vuosttaldit riektivoimmálaš riektemearrádusaid (JL: 115, min jorgalus).	Ekstraordinært rettsmiddel som kan brukes for å angripe rettskraftige rettsavgjørelser (JL: 115).	v; raban - rahpen v; rahpamii - rahpamiidda	odđasisrahpan
gjentagelse	odđarahpan geardun	uusiminen	Rál. § 34/Strl. § 34	Rávggáštusa čavgema eavttut leat deavdašuvvan gearduma geažil.	Vilkårene for straffeskjerpelse ved gjentagelse er oppfylt.			s; geardumii - geardumiidda	
gjentagelsestilfelle	geardundilli		Rál. § 233.1/Strl. § 233.1					s; dillái - diliide	odđadeapmi
									odđadandilli

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
gjentakelsesstraff	geardunránggáštus					Ránggáštus mii dubmejuvvo jos dahkki lea ovddežis dubmejuvvon, ja mii sáhtta leat garrasat go vuosttaš geardde rihkus (JL: 115, min jorgalus).	Straff som idømmes dersom gjerningsmannen tidligere er straffet, og som kan være høyere enn straffen for første gangs forgåelse (JL: 115).	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	
gjerningsbeskrivelse	dahkogovvadás	teonkuvaus	Rál. § 22/Strl. §22	Deavdit ránggáštusmerrema dahkogovvádusa.	Oppfylle gjerningsbeskrivelsen i et straffebud.			s; govvádussii - govvádusaide	ođadanránggáštus
gjerningsmann	dahkki	rikollinen	Rápl. § 194/Strpl. § 194	Dahkki sáhtta leat čiehkadan. Olmmoš gii dahká viissis dagu, erenoamážit veardedagu (OSH. min iorralus). Diggii mearridii dutkkadit rihkusbáikki.	Gjerningsmannen kan holde seg skjult. Person som utfører en viss handling, særlig en forbrytelse (OSH).			s; dahkkái - dahkkiide	
granske	dutkkadit	tutkia, tarkastaa, kartoittaa		Dutkkadit reála duođastusaid diggeáššiašši oktavuodas (JL: 117, min jorgalus). Dutkkadit.	Retten bestemte at det skulle foretas gransking av åstedet.			v; dutkkadan - dutkkadin	guorahallat.
gransking	dutkkadeapmi	tutkinta, katselmus			Undersøkelse av reelle bevismidler i forbindelse med en rettssak (JL: 117). Foreta gransking.			s; dutkkadeapmái - dutkkademiide	guorahallan
grov legemsbeskadigelse	roava rumašvahágahttin	törkeä ruumiin-vamman-tuottaminen	Rál. § 231.1/Strl. § 231.1	(min jorgalus): Dat, guhte váikkuha dahje searvá dasa, ahte nuppi olbmo rumaš dahje dearvvasvuohta mearkkašahtti ládje vaháguvvá, ránggáštuvvo roava rumašvahágahttima dihtii unnimusat 2 jagi giddagasain. Jus son lea ulbmillaččat doaibman de sáhtta dubmejuvvot gitta 21 jagi giddagassii, jus veardedagu váikkuhus lea jápmin.	Strl. § 231.1 (tidligere lov): Den, som bevirker eller medvirker til, at en anden tilføies betydelig Skade paa Legeme eller Helbred, straffes for grov Legemsbeskadigelse med Fængsel i mindst 2 Aar. Har han handlet med Overlæg, kan Fængsel inntil 21 år anvendes, saafremt Forbrydelsen har havt Døden tilfølge.		s; vahágahttimii - gahttimiidda		
grunnlov	vuodđoláhka							s; láhkii - lágaide	
grunnvilkår	vuodđueaktu		Rál. § 34/Strl. § 34					s; ektui - eavttuide	
ha samleie handling	anašit dahku	teko	Rápl. § 13/Strpl. §13	Ránggáštahtti dahku.	Straffbar handling.			v; anašan - anašin s; dahkui - daguide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
handlingstidspunkt	daggu áigi		Rál. § 25/Strl. § 25			Rál. §25, omd..		s; áigái - áiggiide	
hefte	čanus		Rál. § 227.1/Strl. § 227.1	1. ekonomalaččat ovddasvástádus, 2. son persovnnalaččat lea čatnasan goluide. 3. vistái lea čatnasan vealgi (BO:2004 min journal)	1. være økonomisk ansvarlig for, 2. han hefter personlig for alle utgifter, 3. det hefter stor gjeld på huset (BO:2004)			s; čatnosii - čatnosiidda	
hefte	geahčogiddagas		Rál. § 227.1/Strl. § 227.1			Rál. § 227.1, omd..		s; giddagassii - giddagasaide	
hele og fulle sannhet hemmelig henlegge	ollislaš duohtavuohtha čiegus heaittihit	keskeyttää (asian käsittely)		Čilget ollislaš duohtavuoda. Čiegus latnjaskaddarastin Heaittihit ášši	Á si den hele og fulle sannhet. Hemmelig romavlytting. Henlegge en sak.			s; duohtavuhtii - duohtavuodaide adj; čihkosii - čihkosiidda v; heaittihan - heaittihin	
henleggelse	heaittiheapmi	syttämättä jättäminen vai lykätä ?????	Rápl. § 59a/Strpl. § 59a			Áššeskuhtineiseválddiid mearrádus ii čuoččaldahttit ášši. Dáhpáhuuvvá omd. go ii dieđe gii dahkki lea, ii leat ránggáštahhti dilli, go duođaštusat eai leat doarvái nannosat, dahje go daguid subjektiiiva sivalašvuoda eavttut váilot (dahkki lea omd. kriminála agivuloš). (JL: 124, min jorgalus).	Beslutning av påtalemyndigheten om ikke å reise tiltale. Kan skje f.eks. fordi man ikke vet hvem gjerningsmannen er, fordi det ikke foreligger noe straffbart forhold, fordi bevisene ikke er sterke nok, eller fordi vilkårene for subjektiv skyld ikke er til stede (gjerningsmannen er f.eks. under kriminell lavalder. (JL:124).	v; heaittiheapmái - heaittiheamiide	
hensikt	áigumuš		Rál. § 22/Strl. §22	Áigumuš čađahit dagu	Handle med hensikt			s; áigumuššii - áigumušaide	
hensyn	deasta			Almmolaš beroštumit.	Allmenne hensyn			s;destii - deastaide	beroštupmi

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamear ka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
herredsrett	gielddariecti					Boares tearbma. Vuolit duopmostuollu guovlluin. Vástideaddji duopmostuollu gávpogiin lea gávpotriecti. Vuolleriecti lea gielddariecti ja gávpotriecti oktasaš namahus. Gielddariecti ja gávpotriecti bajábealde lea lágamanneriecti (OSH, min jorgalus). Suomabealde: gihligoddi ja hoavvariecti.	Foreldet begrep. Lavere domstol på landet. Tilsvarende domstol i byene heter byrett. Underrett er en fellesbetegnelse for herredsrett og byrett. Over herredsretten og byretten står lagmannsretten. (OSH)	s; riektái - rivttiide	
heve	loahpahit	lopettaa käsittely	Ril. § 9-6/Tvml. § 9-6	Loahpahit ášši.	Heve en sak.		Heving: misligholdsbeføyelse som består i en erklæring fra en av partene i et avtaleforhold om at avtalen skal falle bort (JL)	v; loahpahan - loahpahin	
hjelpfengsel	veahkkegiddagas					Uhcit giddegas mii lea oaivvilduvvon háldofáנגgaid ja oanehis áiggi dubmehallomiid várás (JL: 125, min jorgalus).	Mindre fengsel beregnet på varetektsfengslede og domfelte som skal sone korte fengselsstraffer (JL: 125).	s; giddagassii - giddagasaide	
hjemmel	láhkavuodđu	peruste	Rápl. § 120/Strpl. § 120			1. iehčalasriecti oktavuodas: lobálaččat beassat dávviriidda dahje vuoigatvuhtii, erenoamážit giddodahkii. 2. almmolašriecti oktavuodas: riektevuodđu, earenoamážit (vuodđu)lágas, almmolaš eiseválddi dahkan mearrádussii.	1. i privatrett: lovlig atkomst til en ting eller rettighet, særlig fast eiendom. 2. i offentlig rett: rettsgrunnlag, særlig i (grunn)lov for en bestemmelse som en offentlig myndighet har tatt.	s; vuđđui - vuoduide	
hovedforhandling	váldodiggon	pääkäsittely				Diggeášši meannudanoassi mii dahkko njuolgga dubmejeaddji rievtti ovddas maŋŋá go áššeráhkaneapmi lea válmmas (JL: 127, min jorgalus). Innkalling til hovedforhandling: gohččun váldodiggonmii	Den del av behandlingen av en rettssak som foregår direkte for den dømmende rett etter at saksforberedelsen er ferdig (JL: 127).	váldodiggonmii - váldodiggonmii	váldogiedahallama t
hovedregel	váldonjuolggadus			váldonjuolggadussan	som hovedregel			s; njuolggadussii - njuolggadusaide	dábálaččat
hovedspørsmål	váldogažaldat					Gažaldat maid dubmejeaddji riekti jearrá juris ránggáštusáššiid oktavuodas (JL: 127, min jorgalus). seamma go dábalaš ránggáštus (JL:127, min jorgalus).	Spørsmål som den dømmende rett stiller til lagretten i straffesaker (JL: 127).	s; gažaldahkii - gažaldagaide	
hovedstraff	váldoránggáštus						det samme som alminnelig straff (JL:127)	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	
høy straff	garra ránggáštus							s; ránggáštussii - ránggáštusaide	
Høyesterett	Alimusriecti	korkein oikeus	Ril. § 3-3/Tvml. § 3-3			Riikka bajimus duopmostuollu (JL: 129, min jorgalus).	Rikest øverste domstol (JL: 129).	s; riektái - rivttiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
Høyesteretts kjæremålsutvalg	Alimusrievtti váiddagoddi					Duopmostuollu mii mearrida galgá go ášši ovddidit Alimusriektái (OSH, min jorgalus).	Domstol som avgjør om en sak skal tas opp i Høyesterett (OSH).	s; goddái - gottiide	
idømme	dubmet	tuomita		Dubmet (gean nu) máksit sáhku, giddagassii dahje eará ránggáštussii (OSH, min ioraalus).	Dømme (noen) til, særlig bot, fengsel eller annen straff (OSH).			v; dubmen - dubmejin	
idømmelse	dubmen	tuomitseminen						s; dubmemii - dubmemiidda	
ikke skyldig	sivaheapme							adj; s; sivaheapmái - sivahemiide	
ikke straffbar handling	ránggáškeahkes dahku							s; dahkuí - daguide	
ikke straffbart forhold	ránggáškeahkes dilli							s; dillái - diliide	
ilegge	noađuhit		Ril. § 32-8/Tvml. § 32-8	Noađuhit áššegoluid. Noađuhit sáhkkoelkosa dahje eará ránggáštusa. Demonstranttat sáhkuvuođie.	Ilegge sakskostnader. Demonstrantene ble ilagt bot. Pålegge, gi, særlig forelegg, bot eller annen straff			v; noađuhan- noađuhin	
inhabilitet	easttalašvuohta		Ril. § 8-4/Tvml. § 8-4	Easttalašvuođa vuodul guoddaluvo nammadeapmi. Easttahisvuohta. Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: bealatvuohta.	På grunnlag av inhabilitet ankes oppnevningen. Habilitet. Ugildhet.			s; easttalašvuhtii - easttalašvuođaide	Mearridit
inndra		määrätä valtiolle menetettävaksi,				Dollet dahje váldit stáhtakássii. Diggi mearridii konfiskeret bissu stáhtakássii.	Inndragning til fordel for statskassen. Retten besemte at våpnet inndras til fordel for statskassen.	v; gihppen - gihppejin	bealatvuohta konfiskeret
inndraging	gihppet	konfiskoida konfiskointi				Konfiskeret dahje duoguštut biergasiid lágavuosttasá daguin (JL:135). Dollet/ váldit stáhtakássii. Diggi mearridii konfiskeret bissu stáhtakássii. Gč. inndra/ konfiskeret	Konfiskasjon, beslagleggelse av ting som har sammenheng med lovstridige handlinger. (JL: 135), inndragning til fordel for statskassen. Retten bestemte at våpenet inndras til fordel for statskassen.	s; gihppemii - gihppemiidda	konfiskeren
innføre	gihppen áсахит			Dákkár rájus áсахuvvui 1997:s dáбáлаš ráңqáštussan. Doallat álgočilgehusa.	Den nye typen forvaring ble innført som alminnelig straff i 1997. Holde innledningsforedrag.			v; áсahan - áсahin	
innledningsforedrag	álgočilgehus	asian esittely						s; álgočilgehussii - čilgehusaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
innsatt	fánga	vanki	Rápl. § 186/Strpl. § 186	Čuldojuvvvo servvoštallamis eará fánggaiguin.	Utelukkes fra samvær med andre innsatte.			s; fánggii - fánggáide	
instans	instánsa		Ril. § 1-5/Tvml. § 1-5	Son vuoitahalai vuosttaš instánsas.	Han tapte saken for første instans.	Olmmoš gii čohkká giddagasas. Vuosttas instánsa: første instans. Nubbi instánsa: andre instans	En som sitter i fengsel. Betegnelse på en domstol når den sees i forhold til hvilket nivå i domstolshierarkiet den befinner seg på (JL).	s; instánsii - instánsaide	
instruks	noradus		Ril. § 25-4/Tvml. § 25-4	Dárbbu mielde noradit.	Gi nødvendig instruks.			s; noradussii - noradusaide	
jury kjenne skyldig kjennelse	juri cealkit sivalažžan buvttáhus	oikeuden päätös	Ril. § 9-9/Tvml. § 9-9	Íi celkojuvvon sivalažžan. Mearridit buvttáhusa. Guoddalit buvttáhusa.	Han ble ikke kjent skyldig.	Beslutning av en domstol som loven uttrykkelig betegner som kjennelse, eller beslutning som avslutter saken eller en selvstendig del av den uten at realitetsavgjørelse i doms form finner sted (II)		s; jurii - juris - juriide v; cealkkán - celken s; buvttáhussii - buvttáhusaide	bagadus jury
kjæremål	váidda	muunlainen muutok-senhaku kuin valitus			Avgjøre ved kjennelse. Å påkjære en kjennelse.	Riektegaskaoapmi diggemearrádusaid ektui maid ii sáhte guoddalit. Ovdamearkan dasa lea buvttáhus váldit hálddogiddagassii dahje mearrádus dokumenttaid ovdanbuktit. (JL. 148, min innoalus)	Rettsmiddel mot rettslige avgjørelser som ikke er gjenstand for anke. Praktiske viktige eksempler er kjennelse om varetektsfengsling eller beslutning om dokumentfremleggelse. (JL. 148)	s; váiddagii - váiddagiidda	Diggemearrádus
kjæremålsutvalg	váiddagoddi			Alimusrievtti váiddagoddi	Høyesteretts kjæremålsutvalg.			s; váiddagoddái - gottiide	
klage	váidda	kantelu, valitus				Gč. klage / váidit.		s; váiddagii - váiddagiidda	
klage	váidit					Almmuhit duhtameattunvuoda, omd. hálddašanmearrádussii, ja gáibidit ášši ođđasis árvoštallot, gč. anke / guoddalit. Omd. go ii duđa vearromearrádussii, de sáhtta váidit livnnega (vearroalmmuhusa). Klage til Fylkesmannen: váidit Fulkamánnái	Uttrykke misnøye, f.eks. med et forvaltningsvedtak, og kreve at saken blir vurdert på nytt; jf. anke. En som f.eks. er misfornøyd med skatteberegningen, kan klage på ligningen.	v; váiddán - váiden	
klageinstans	váiddainstánsa	valitus-instanssi,	Rápl. § 59a/Strpl. Rál. § 23/Strl. § 23	Váiddainstánsa mearrádus. dahku lea sakka moaittehatti.	Klageinstansens vedtak. Handlingen er svært klandreverdige.			s; instánsii - instánsaide	Váidinásahus
klandre	moaitit							v; moaittán - moiten	
klandreverdige klient	váiddehahtti áššehas					Olmmoš gii bivdá veahki advokáhtas (BO: 261, min jorqalus).	Person som søker bistand hos advokat (BO: 261).	adj. s; áššehassii - áššehasaide	moaittehahtti
kommunikasjon	diehtjohtu			skaddarastin ja eará diehtjohtoqeahčču.	Avlytting og annen kommunikasjonskontroll.			s; johtui-jođuide	gulahallan
kommunisere	gulahallat							v; gulahalan - gulahallen	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
kompensasjon	buhtadus			Oaččui ekonomalaš buhtadusa vahága ovddas (BO:2004, min jorqalus).	Erstatning, vederlag, fikk kompensasjon for et økonomisk tap (BO:2004)			s; buhtadussii - buhtadusaide	
konfiskere	konfiskeret					Gč. inndra/ konfiskeret		v; konfiskeren - konfiskerejin	
konfliktråd	riidočoavdinráđđi					Orgána man doaibma lea soabahit riidduid mat bohciidit olbmuid gaskii, sihke siviila áššiin ja ránggáštusáššiin (JL:153, min ioraalus)	Organ som har til oppgave å megle i tvister som oppstår mellom mennesker, det gjelder både sivile saker og straffesaker. (JL: 153).	s; ráđđái - ráđiide	
konkurs	konkursa	konkurssi		Gáibidit reastaluvvama. Reastaluvvat. Gáibidit konkurssa.	Begjære konkurs. Gå konkurs. begjære konkurs.			s; reastaluvvamii - luvvamiidda	reastaluvvan
konkursbegjæring	konkursaozaheapmi	konkurssi-hakemus						s; ozaheapmái - ozahemiide	Konkursagáibádus
konkursbo	konkursabáhcu	konkurssi-pesä	Ril. § 2-1/Tvml. § 2-1	Oasehasgealbu konkursabázus. "Beassi" oavvuhuvvo Suoma bealde	Partsevne i konkursbo.			s; oapmái - omiide	konkursaoapmi
konkursdebitor	konkursavelggolaš	konkurssi-velallinen					debitor: skyldner	s; vealggolažžii - vealggolaččaide	konkursavealggálaš
konkurskreditor	konkursavealgu	konkurssi-velkoja					kreditor: fordringshaver	s; vealgui- vealgguide	konkursavelgoheaddji
konkursåpning	konkursarahpan	konkurssiin asettaminen						s; rahpamii - rahpamiidda	
kontradiksjonsprosippet	kontradikšuvdnaprinsippet							s; prinsihppii - prinsihpaide	
krenke	rihkkut		Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8	Rihkkut heakka.	Krenke liv.			v; rihkun - rihkkojin	
krenkelse	rihkkun					Gudnerihkkun. Rumašrihkkun Geahča maid rumašloavkašuhhtin.	Ærekrenkelse. Legemskrenkelse. Se også legemsfornærmelse.	s; rihkkumii - rihkkumiidda	
krenkende	rihkkujeaddji		Rál. § 192.1 ja Ril. § 26-4/Strl. § 192.1 og Tvml. § 26-4	Erenoamáš rihkkujeaddji. § 26-4 omd.: iskkadeapmi mii ii leat rihkkujeaddji.	Særlig krenkende. Ril. § 26.4:Undersøkelse som ikke er krenkende.			adj.	
kriminalitet	vearredagolašvuohhta							s; dagulašvuhtii - dagulašvuodaide	rihkolaš
kriminell	vearredagolaš							s; vearredagolaš-vearredagolaččat	kriminalitehta
kriminell lavalder	vearredagolašvuolleahki			Vearredagolaš agivuloš.	Under kriminell lavalder.			s; ahkáii - agiide	kriminála
kunngjøre	almmuhit							v; almmuhan - almmuhin	kriminála vuolleahki
kunngjøring	almmuheapmi			almmuhit duomu (Dahku). Geahča maddái almmuhus.	Kunngjøre dommen. Se også kunngjøring			s; almmuheapmái - almmuhemiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
kunngjöring	almmuhus		Ril. § 13-4/Tvml. § 13-4	Almmolaš almmuhus. (Boađus). Geahča maiddái kunngjöring/ almmuheapmi.	Offentlig kunngjöring.			s; almmuhussii - almmuhusaide	
lagdommer	lágaduopmár							s; duompáarii - duopmáriidda	
lagmann	lágamánni							s; lágamánnái - lágamánniide	
lagmannsrett	lágamánneriekti		Ril. § 4-1/Tvml. § 4-1			Dábálaš duopmostuollu, instánsa diggerivttiid bajábealde ja Alimusievttii vuolábealde (JL:166, min jorqalus)	Alminnelig domstol, instansen over tingrettene og under Høyesterett (JL: 166).	s; riektái - rivttiide	
lagrettemedlem	jurilahttu	valamiehistön jäsen	Rápl. § 18/Strpl. § 18	jurilahtu namma.	Lagrettemedlems navn.			s; lahttui - lahtuide	jurylahttu
lavalder ledd	vuolleahki lađas			vuosttaš lađas.	Første ledd			s; ahkáii - agiide	
legdommer	álbmogisduopmár		Ril. § 36-4/Tvml. § 36-4	Álbmogisduopmár gii lea mielde mearrideamen muhtun	Lekdommer. Meddommer som deltar i enkelte avgjørelser ved domstolene (JL).			s; lađđasii - lađđasiidda	
legeme	rumaš	ruumis	Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	duopmustuolloáššiin. loavkašuhttit rupmaša	Fornærme på legeme.			s; rupmašii - rupmašiidda	álbmotduopmár
legemsbeskadigelse	rumašvahágahttin	ruumiin-vamman-tuottaminen	Rál. § 229.1/Strl. § 229.1			(min jorgalus): Dat, guhte vahágahtta nuppi olbmo rupmaša dahje dearvvasvuoda, dahje guodđá soapmása nuonddahallan, dieđuhis dahje sullasaš dillái, dahje guhte searvá dakkár dahkui, ránggáštuvvo rumašvahágahttima dihtii gitta 3 jagi giddagasain, muhto gitta 6 jagi, jus dahku dagaha badjel 2 vahkku buozanvuoda dahje bargonávccahisvuoda, dahje jus dahku dagaha buoritmeahttun vigi, váttu dahje vahága, ja gitta 8 jagi, jus dagu váikkuhus lea jápmin dahje rupmaša dahje dearvvasvuoda mearkkašahtti vaháguvvan.	Den, som skader en anden paa Legeme eller Helbred eller hensetter nogen i Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstand, eller som medvirker hertil, straffes for Legemsbeskadigelse med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt nogen Sygdom eller Arbeidsudygtighed, der varer over 2 Uger, eller en uhelbredelig Lyde, Feil eller Skade er voldt, og indtil 8 Aar, saafremt Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred er blevet Følgen.	s; rumašvahágahttimii - gahttimiidda	
legemsfornærmelse	rumašloavkadeapmi			roava rumašvahágahttin; rumašrihkun; rumašloavkašuhttin. (Boađus). Geahča maiddái rumašloavkašuhttin/ legemsfornærmelse.	grov legemsbeskadigelse; legemskrenkelse; legemsfornærmelse			s; loavkadeapmái - loavkademiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearkka sámegillii	cealkkaovdamearkka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearkka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
legemsfornærmelse	rumašloavkašuhhtin		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Rál. § 228.1 (min jorgalus): Dat, guhte dahká veahkaválddi eará olbmuide dahje eará ládje loavkašuhhtá su rupmaša, dahje searvá dakkár dahkui, ránggáštuvvo rumašloavkašuhhtima dihte sáhkuin dahje giddagasain gitta 6 mánnui. Jus rumašloavkašuhhtin lea vahágahttan rupmaša dahje dearvvašvuoda dahje dagahan garra bákčasiid, de sáhhtá duopmu leat gitta 3 jagi giddagas, muhto gitta 5 jagi, jus dagu váikkuhus lea jápmin, dahje vahát lea mearkkašahhti. Jus rumašloavkašuhhtin lea mávssahuvvon rumašloavkašuhhtimiin, dahje lea ovdalaš rumašloavkašuhhtima dahje gudnerihkkuma mávssaheapmi. de dat	Strl. § 228.1: Den, som øver Vold mod en andens Person eller paa anden Maade fornærmer ham paa Legeme, eller som medvirker hertil, straffes for Legemsfornærmelse med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder. Har Legemsfornærmelsen tilfølgge Skade paa Legeme eller Helbred eller betydelig Smerte, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes, men indtil 5 Aar, hvis den har Døden tilfølgge, eller Skaden er betydelig. Er en Legemsfornærmelse gjengjældt med en Legemsfornærmelse, eller er ved en saadan en forudgaaende Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse gjengjældt, kan den lades straffri. (fortsetter)			s; loavkašuhhtimii - loavkašuhhtimiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
legemsfornærmel se	rumašloavkašuhtti n		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Rál. § 228.1 (joatkka): Almmolaš áššáskuhttin ii dáhpáhuva jus gillájeaddji ieš dan ii gáibit, earret dalle go (a) vearedagu váikkuhus lea jápmin, dahje (b) vearedahku lea dahkkon sivalačča ovdalaš dahje dáláš náittosguoimmi dahje elošteaddji vuostá, dahje (c) vearedahku lea dahkkon sivalačča iežas máná(id) dahje náittosguoimmi dahje ovttasássi máná(id) vuostá, dahje (d) vearedahku lea dahkkon sivalačča njuolggo máddofuolkki vuostá, dahje (e) jus almmolaš beroštumiid geažil ferte áššáskuhttit.	Strl. § 228.1 (fortsetter): Offentlig påtale finner ikke sted uten fornærmedes begjæring med mindre (a) forbrytelsen har hatt døden til følge, eller (b) forbrytelsen er forøvd mot den skyldiges tidligere eller nåværende ektefelle eller samboer, eller (c) forbrytelsen er forøvd mot den skyldiges barn eller barn til den skyldiges ektefelle eller samboer, eller (d) forbrytelsen er forøvd mot den skyldiges slektning i rett oppstigende linje, eller (e) allmenne hensyn krever påtale.				
legemskrenkelse	rumašrihkun			(Dahku). Rumašrihkun sisttisoallá sihke rumašvahágahttima (legemsbeskadigelse) ja rumašloavkašuhttin (legemsfornærmelse). Gč. maiddái legemskrenkelse/ rumašrihkun	Legemskrenkelse omfatter både legemsbeskadigelse og legemsfornærmelse.	Legemskrenkelse: rumašrihkun. Legemsbeskadigelse: rumašvahágahttin.		s; rumašrihkumii - rihkomiidda	
legemskrenkelse	rumašrihkus					(Boađus). Gč. maiddái legemskrenkelse/ rumašrihkun		s; rumašrihkosii - rumašrihkosiidda s; rumašvahágii - vahágiidda	
legemsskade	rumašvahát	ruumiin-vamma							
legemsundersøke lse	rumašiskkus							s; iskosii - iskosii dda	
lette	álkidahttit		Rál. § 233.1/Strl. § 233.1	álkidahttit eará vearedagu.	Lette en annen forbrytelse.			v; álkidahtán - álkidahtten	
lide skade	vaháguvvat							v; vaháguvan - vaháguvven	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
lov	láhka					riikka riekteregel	Rettsregel gitt ved vedtak av lovgivende forsamling, i Norge Stortinget (JL).	s; láhkii - lágaide	
lovbrudd	láhkarihkun	lainrikkomus	Rál. § 16/Strl. § 16			Vearredahku. Rihkus. Vearredagoš. Rihkkun. Rihkkut (lága, norpmaid, šiehtadusa). Rágggáštahti láhkarihkun. Kriminalitet: veardagolašvuhta. Kriminell: veardagolaš. Forbryter: veardahkki. Forbrytelse: veardahku. Forbrytersk: veardagolaš.	Forbrytelse. Forgåelse. Forseelse. Brudd. Bryte (loven, normer, avtale). Straffbart lovbrudd. Lovovertrædelse.	s; rihkkumii - rihkkumiidda	
lovbryter	láhkarihkku	lainrikkoja	Rál. § 22 ja § 25/Strl. § 22 og § 25			Olmmoš gii rihkku lága (BO:2004, min jorgalus). Vearredahki.	Person som bryter en lov, forbryter (BO:2004). Forbryter	s; rihkkumii - rihkkumiidda	
lovendring	láhkarievdadus					Boađus, gč. maiddái láhkarievdadeapmi	Resultat, se også lovendring	s; rievdadussii - rievdadusaide	
lovendring	láhkarievdadeapm i					Dahku, gč. maiddái láhkarievdadus.	Handling, se også lovendring	s; rievdadeapmái - rievdademiide	
lovlig	lobálaš		Rál. § 18/Strl. § 18	lobálaš dahku. Maiddái "lágalaš".	En lovlig handling.			adj.	lágalaš
lovovertrædelse lovstridig	láhkarihkun lágavuosttas	lainvastainen				lágavuosttas dahku. Gč. cealkaovdamearkka inndraging/ konfiskeren-sáni bokte.		s; rihkkumii - rihkkumiidda adj.	
lysing	gulaheapmi	kuulutus						s; gulaheapmái - qulahemiide	
lyte	vihki		Rál. § 229.1/Strl. § 229.1	dagahit buoritmeahttun vigi, vattu dahje vahága.	Volde en uhelbredelig lyte, feil eller skade.			s; vihkái - vigiide	
løpende mulkt løslate	joatkisáhku luoitit	uhkasakko				Eavttuvuođul luoitit.	Løslate på prøve.	s; sáhkui - sáhkuide v; luoitán - luiten	ollašuhhtinsáhku

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
løsøre	gáandin	irtaimisto	Ril. § 26-1/Tvml. § 26-1	Gándimiid ozaheapmi.	Begjæring om løsøre. Gjenstander som ikke er fast eiendom (JL).			s; gándimii - gándimiidda	Luvodat
maksimumsstraff	dievasránggáštus	enimmäis-rangaistus	Rápl. § 76/Strpl. § 76	Guhkimus giddagaránggáštus man sáhtta dubmet láhkarihkumiin (JL:179, min jorgalus). Eanedit dievasránggáštusa. Son dubmejuvvui lága dievasránggáštussii.	maksimumsstraff. Han ble dømt til lovens høyeste maksimumsstraff. Strengeste fengselsstraff som kan idømmes for et straffbart forhold. (JL: 179).			s; ránggáštussii - ránggáštusaide	maksimaránggáštusa
materiale meddele meddommer	materiála diedihit mielduopmár			Diedihit duomu.	Meddele dommen			s; materiálii - materiálaide v; diedihan - diedihin s; duompáarii - duopmáriidda	
medhjelper	veahkki	avustaja	Ril. § 22-5/Tvml. § 22-5	Veahkkái lea boahán diehttevassii. Bággovuovdima oktavuodas.	Medhjelper er kommet til kunnskap.Medarbeider, assistent i forbindelse med tvanassala.			s; veahkkái - vehkiide	
medvirke	searvat	yhtyä	Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Searvat dakkár dahkui.	Medvirke til en slik handling.			v; searvvan - servern	
megle	soabahit					Oččodit soabaheami (BO:2004, min jorgalus). Gč. forliksråd/ soabahanráđđi	Få i stand forlik, enighet (BO:2004)	v; soabahan - soabahin	
megling	soabahallan	sovittelu		Soabaheapmi orgánas man doaibman lea soabahit riidduin mat čuožžilit omd. das go okta dahje eanet Geatni fitnat polesa luhtte mearreáiggiid (JL:183, min jorgalus).	Mekling i organ som har til oppgave å megle tvister som oppstår pga. at en eller flere personer har påført andre en Plikt til å fremstille seg for politiet til bestemte tider. (JL: 183).			s; soabahallamii - soabahallamiidda	soabaheapmi
meldeplikt	diedihangeatni							s; geatnái - geniide	geatnegasvuohhta
midlertidig forføyning	boddosaš geasku	välialikais-määräys					bestemmelse som sikrer et krav før det foreligger et tvangsgrunnlag	s; geskui - geaskkuide	gaskaboddosaš mearráduš
mild	ládís	lievä (esim. lievâ tuomio)	Rápl. § 34/Strpl. § 34	Ládís duopmu - garra duopmu	Mild dom-streng dom			adj. Duopmu lea ládís.	
mildeste måte	ládđásamos vuohki			Áššáškuhtton giedahallo láđđásamos vugiin.	Tiltalte ansees på mildeste måte.			s; vuohkái - vugiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
militær	militára	sotilas-, sota-	Rápl. § 193/Strpl. § 193	Burgit militára fatnasis. Mii gusto/ gullá suodjalusdoaimmahakkii (BO:2004. min ioraaalus).	Foreta ransaking i militært fartøy. Som gjelder, tilhører forsvarsvesenet (BO:2004)			s; militáarii - militáraide	
militær straffelov	militára ránggáštusláhka							s; láhkii - lágaide	militeara
mindre alvorlig	uhcit duođalaš			Uhcit duođalaš vearddahku.	En mindre alvorlig forbrytelse.			adj.	militeara
mishandling	illásteapmi		Rál. § 232.1/Strl. §232.1					s; illasteapmái - illastemiidde	
mistanke	váruhus	epäily	Rápl. § 67/Strpl. §67	Váruhus ránggáštahti dahkui. Mearritmeahttun váruhus.	Mistanke om straffbar handling. Ubestemt mistanke.			s; váruhussii - váruhusaide	várohus
mistenke	váruhit	epäillä	Ril. § 31/Tvml. § 31	Váruhit ránggáštusvuloš dagu ovddas.	Mistenke for en straffbar handling.			v; váruhan - váruhin	várohit
mistenkes	váruhuvvot	epäillä		Son váruhuvvui suoládan biilla.	Han var mistenkt for å ha stjålet en bil.			v; váruhuvvon - váruhuvvojin	várohuvvot
mistenkt	váruhuvvon	epäilty, epäilyksenalain en				Olmmoš gean boles lea dutkamin, muhto gii ii leat vel áššáiduhhtton.	Person som det pågår etterforskning mot uten at vedkommende har fått status som <i>siktet</i> .	s; váruhuvvomii - váruhuvvomiidda	várohuvvon
motsette seg	vuosttaldit		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Ii sáhte vuosttaldit dagu.	Ute av stand til å motsette seg handlingen.			v; vuosttaldan - vuosttaldin	
mulkt	sáhkku	sakko						s; sáhkku - sáhkkuide	
muntlig	njálmmálaš	suullinen						s; gieđahallamiidda (pl.).	
forhandling	gieđahallamat	käsittely						Maiddáai ovttalogus: gieđahallan - hallamii	
muntlighetsprinsippet	njálmmálašvuodáprinsihppa					Dat ahte váldogiedadallamat riekteáššis galget leat njálmmálaččat (JL:190, min jorqalus).	Prinsipp som går ut på at hovedforhandlingen i en rettssak skal foregå muntlig. (JL: 190).	s; prinsihppii - prinsihpaide	
myndig	válddálaš	täysivaltainen	Ril. § 2-2/Tvml. § 2-2	Válddálaš olmmoš. Válddivuloš.	En myndig person. Umyndig.			adj.	
myndighet	eiseváldi		Ril. § 1-5/Tvml. § 1-5	Eiseváldi mii lea mearrádusa dahkan.	Myndighet som har truffet avgjørelse.			s; váldái - válddiide	váldi
myndighetsalder	válddálašahki							s; ahkáai - agiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdeame rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
myndighetsutøving	almmolaš válldi geavahus		Rál. § 18/Strl. § 18	Heahtegádjumiin sáhtta vuosttaldit almmolaš válldi geavahusa dušše dalle go válldi geavahus lea lobiheapme, ja dan čađaheaddji dahká dan dáhtolassii dahje roavvát ávvármehhtumit. Aktora loahppačuoččuhus lei guovtti jagi giddagas. (BO:2004)	Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt. Aktor nedla påstand om fengsel i 2 år.			s; geavahussii - geavahusaide	
nedlegge påstand	čuoččuhit							v; čuoččuhan - čuoččuhin	
nødrett	heahteriekti	oikeutta-minen		Vuoigatvuohta dahkat muđuid lobihis dagu gádjut olbmuid heađis dahje árvvuid duššamis, ja man heahterievtti haga ii livčče sáhttan dahkat (JL. 199, min jorgalus)	Rett til å foreta en ellers ulovlig handling for å redde mennesker eller verdier fra en fare som uten nødrettshandlingen ville ha vært uavvendelig (JL, 199)			s; heahtteriektái - rivttiide	
nødverge	heahtegádjun	hätävarjelu	Rál. § 18/Strl. § 18	Heahtegádjun: Dahku mii muđui livččii ránggástahtti, lea lobálaš go dat: a) dahkkojuvvo lobihis falleheami eastadeapmin, b) ii leat viidát go dárbbálaš, ja c) čielgasit ii leat viidát go dat mii lea hárálaš dan olis man várálaš falleheapmi lea, makkár beroštumi falleheapmi rihkku, ja falleheaddji siva vuodul. Vuosttaš lađđasa njuolggadus guoská seammaládje sutnje gii čađaha lobálaš gittaváldima dahje geahččala hehttet soapmása beasadeamis háldogiddagassii bijahallamis dahje veattaránggáštusa čađaheamis. Heahtegádjumiin sáhtta vuosttaldit almmolaš válldi geavahusa dušše dalle go	Strl. § 18 Nødverge: En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den a) blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep, b) ikke går lenger enn nødvendig, og c) ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld. Regelen i første ledd gjelder tilsvarende for den som iverksetter en lovlig pågripelse eller søker å hindre at noen unndrar seg varetektsfengsling eller gjennomføring av frihetsstraff. Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den, opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt. Jusleksikon forklarer nødverge slik: En ellers straffbar handling som foretas til avvergelse av eller forsvar mot et rettstridig angrep. En rettstridig handling			s; gádjumii - gádjumiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
nødvergerett	heahtegádjunriekti								
objektivt vilkår offentlig forsvarer	objektiivá eaktu almmolaš bealušteaddji					Rágggáštusáššiiin bealušteaddji rievttis ja man almmoš eiseváldi máksá (JL:2004, min jorqalus) Almmolaš eiseváldi.	Forsvarer oppnevnt av retten i straffesaker og betalt av det offentlige (JL: 2004). Det offentlige	s; ektui - evttuide s; bealušteaddjái - bealušteaddjiide	
offentlig myndighet offentlig påtale omsorg	almmolaš eiseváldi almmolaš áššáskuhttin váitta	huolenpito, hoito, huolto	Rápl. § 147	Bákkolaš váitta. Beaivválaš váitta.	Tvungen omsorg. Daglig omsorg.	Áššáskuhttimeiseváldi áššáskuhttin (JL:min jorqalus)	Påtale reist av påtalemyndigheten. (JL: 2004). Tvungen omsorg. Daglig omsorg. Se egen forklaring.	s; eiseváldái - eiseválddiide s; áššáskuhttimii - áššáskuhttimiidda s; váitagii - váitagiidda	
omsorgsovertake lse	váittasirdin					Almmolaš eiseváldi váldá váitaga badjelasas.	Det offentlige overtar omsorgen.	s; sirdimii - sirdimiidda	fuolahus
omstendighet	dilli			Geahppudeaddji dilli. Čavgedeaddji dilli.	Formildende omstendighet. Straffeskjerpene omstendighet.			s; dillái - diliide	fuolahussirdin
omvendt bevisbyrde	jorgaluvvon duođáštusnoađđi			Jorgaluvvon duođáštanoadis adno čuoččuhus dahje váidda leat duohtan jos ii duođáštuvo eará. (JL:206, min jorqalus)	Ved omvendt bevisbyrde ansees en påstand eller klage for å være sann med mindre det motsatte blir bevist. (JL: 206).			s; noađđái - nodiide	
oppfriskning	ođadeapmi					Riekttegaskaoapmi heaibanduomu hárrái (JL:207, min jorqalus)	Rettsmiddel overfor uteblivelsesdom (JL: 207).	s;ođadeapmái - ođademiide	ođđasisgiedahallan
oppheve	fámuhuhttit	kumota, purkaa (päätos, tuomio)		Oadjeriekti fámuhuhtii mearrádusa.	Trygderetten opphevet vedtaket. Sette ut av kraft (BO).			v; fámuhuhtán - fámuhuhtten	
oppholdsforbud	orostallangiiddus					Gč. besøksforbud/ láhkonangiiddus		s; gildosii - gildosiidda	fitnangiiddus
oppnevne	nammadit			Nammadit advokáhta.	Oppnevne advokat. Utpeke (til et verv) (BO:2004)			v; nammadan - nammadin	
opportunitetsprinsippet	opportunisteahtap rinsihppa					Prinsihppa mii sisttisoallá dan ahte vaikko áššáskuhttimeiseváldi oaivildage ahte duođáštušlaččat lea dahkkon rágggáštahtti dahku, de sáhtta guođdit áššáskuhttima. (JL:209, min jorqalus)	Prinsipp som går ut på at selv om påtalemyndigheten mener at det bevislig er begått en straffbar handling, kan de la være å påtale den. (JL: 209).	s; prinsihppii - prinsihpaide	
oppta bevis	vuostáiváldit duođáštusaid					Gč. bevisopptak/ duođáštusaid vuostáiváldin	Se bevisopptak	v; vuostáiválddán - vuostáiválden	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
opptre				opptre forsvarlig	loaidat dohkálaččat			v; loaidán - loiden	láhttet dohkálaččat
orden	loaidat skihkka			Fuolahit skihka ja dorvolašvuoda.	Sørge for orden og sikkerhet.			s; skihkkii - skihkaide	skihkalašvuhta
overholde	čuovvut	noudattaa		Čuovvut lágaid ja niuolqadusaid.	Overholde lover og vedtekter.			v; čuovun - čuvvon	doahttalit
overlagt drap	ulbmillaš goddin					Dáhtokeahtes goddin. Dáhtolas goddin.Uaktsomt drap. Forsettlig drap.		s; goddimii - goddimiidda	
overlegg	ulbmillaččat		Rál. § 231.1/Strl. § 231.1	Doaibmat ulbmillaččat.	Handle med overlegg.			adv.	
overlegg overta	ulbmillaš váldit badjelasas		Ril. § 11-7/Tvml. § 11-7	Váldit ášši badjelasas. Almmolaš eiseváldi váldá fuolaheami badielasas.	Overta en sak. Det offentlige overtar omsorgen.			adj. v; válddán - válden	
overtredelse	rihkkun	rikkominen	Rál. § 232.1/Strl. §232.1	Rihkkun lea dahkkojuvvon árjjahis olbmo vuostá.	Overtredelsen er begått mot en forsvarsløs person.			s; rihkkumii - rihkkumiidda	
overvåke overvåking	vákšut vákšun	valvonta (suojelupoliisin suorittama)	Rápl. § 216h/Strpl. §216h	Vákšunbálvalusa dárkkástus.	Kontroll med overvåkingstjeneste.	Maiddái gozihit.		v; vávššun - vákšon s; vákšumii - vákšumiidda	
overvåkingspoliti	vákšunboles							s; bolesii - bolesiidda	vákšunpoles
part	oasehas			Oasehas man nu áššis.	Part i en sak.		I prosessen betegnelse på saksøker og saksøkte i en sivil sak, og på påtalemyndighet og siktet i en straffesak. I forvaltningsretten person som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken ellers direkte gjelder (JL). se partsoffentlighetsprinsippet	s; oasehassii – oasehasaide	
partsoffentlighet	oasehasaid almmolašvuhta					Gč. partsoffentlighetsprinsippet/ oasehasalmmolašvuodaprinsihppa. Dat ahte oasehasain lea viiddis vuoigatvuhta oahpásmuvvat áššebáhpáriidda (JL:217, min jorgalus).		s; almmolašvuhtii - almmolaš-vuodaide s; prinsihppii - prinsihpaide	osolaš osolaččaid almmolašvuhta
partsoffentlighets prinsippet	oasehasalmmolašvuodaprinsihppa						Prinsipp om at partene i en sak har partsinnsyn, dvs. en utstrakt rett til å gjøre seg kjent med dokumentene i saken (JL: 217).		osolašalmmolašvuodaprinsihppa
personlig forutsetning	persovnnalaš eaktu		Rál. § 23/Strl. § 23					s; ektui - eavttuide	
plikt	geatni			Geatni juoidá dahkat. Son lea geatnegas dan dahkat.	Ha plikt til å gjøre noe. Han plikter å gjøre det. Skyldighet, forpliktelse. (BO:2004)			s; geatnái - geniide	geatnegasvuhta

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearrrka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
pliktig	geatnegas						Som har plikt på seg; forpliktet.	S; geatnegassii - geatnegasaide	
politi	boles	poliisi				Almmolaš eiseváldi mii fuolaha skihka ja dorvolašvuoda, fuolaha dan ahte lágat ja njuolggadusat doahttaluvvojit, vearddagut dutkojuvvojit, ja vissis oktavuodain áššáskuhttit láhkarihkumiid (OSH min iorqalus)	Offentlig myndighet som sørger for orden og sikkerhet, påser at lover og vedtekter overholdes, forbrytelser etterforskes, og i visse tilfeller påtaler lovbrudd (OSH).	s;bolesii-bolesiidda	Poles
politiarrest	butká	poliisisäilö, -putka	Rápl. § 183/Strpl. § 183			Polesstášuvdnii gulli latnja man geavaha boddosaš giddagassan (OSH, min iorqalus).	Lokale i tilknytning til politistasjon, som brukes til midlertidig fengsling (OSH).	s; butkái - butkáide	
politiattest	bolesduodaštus					Duodaštus man poles čállá (JL:224, min iorqalus)	Tidligere vandelsattest, attest som utstedes av politiet (JL: 224).	s; duodaštussii - duodaštusaide	
politidistrikt	bolesguovlu							s; guvlui - guovlluide	
politiforklaring	bolesčilgehus					Čilgehus man váruhuvvon, vihtan dahje dovdi ovddidit polesii dárkilat njuolggadusaid vuodul. (JL:224, min iorqalus)	Forklaring som en mistenkt, et vitne eller en sakkyndig avgir for politiet etter nærmere regler. (JL: 224).	s; čilgehussii - čilgehusaide	
politikammer	boleskámmer							s; kámmárii - kámmáriidda	
politistasjon	bolesstášuvdna							s; stášuvdnii - stášuvnnaide	
politivedtekter	ortnetnjuolggadusat	järjestys-sääntö				Njuolggadusat maid guoskevaš gielddat sáhttet mearridit ráfi ja skihka hárrái, dieđihangeani birra doaluid ektui ja sullasaš áššiin (JL:225, min iorqalus).	Bestemmelser om ro og orden, snørydding, meldeplikt for arrangementer og lignende som den enkelte kommune kan vedta (JL: 225).	s; njuolggadusaide. Pl.	
prejudikat	prejudihkáhtta	ennakko-päätös						s; prejudihkahttii - prejudikahtaide	
prejudisiell	prejudisiála	ennakolli-sesti		Prejudisiála mearrádus.	Prejudisiell avgjørelse.			adj; prejudisiálie - prejudisiálaide. Mearrádus lea prejudisiála.	
premiss	eaktu							s; ektui - eavttuide	
presedens	presedeansa							s; presedensii - presedeansaide	
primær	primára					álgo-. Gč. subsidiær/ manjitvurrosaš	opprinnelig, grunnleggende	adj; primárii - primáraide	
prinsipal	álgovurrosaš	periaatteellinen						adj; álgovurrosažžii - álgovurrosaččaide	
prinsipal pástand	álgovurrosaš	periaatteellinen väite						s; čuoččuussii - čuoččuusaide	
prinsipalt	álgovurrosaččat	periaatteellinen						adv;	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
				privat straffesak	iehčalas ránggáštusášši	Ránggáštusášši man gillájeaddji ovddida, iige áššáskuhtineiseváldi, priváhta áššáskuhtin (JL:229, min jorgalus)	Straffesak som reises av fornærmede og ikke av påtalemyndigheten, dvs. ved privat påtale. (JL: 229).	s; áššái - áššiide	priváhta ránggáštusášši
privat	iehčalas								
prosedere	čalastallat	ajaa asiaa		Bealušteaddji oazžu čalastanvuoru.	Forsvarer får ordet til prosedyre.		Holde prosedyre.Nærmere begrunne framsatte krav.	v; čalastalan - čalastallen	ákkastallat
prosedyre	čalastallan	oikeuden- käynti, vaatimusten ja peruste-luiden esittäminen	Ril. § 9- 14/Tvml. § 9-14	Čalastallat.	prosedere/hold prosedyre.		Sluttinnlegg. Nærmere begrunnelse av framsatte krav.	s; čalastallamii - čalastallamiidda	
prosess	proseassa	oikeuden- käynti, prosessi				Juridihkas dat oassi mii sisttisoallá riekteáššiid gieđahallanvuogi (JL, min iorralus).	Den delen av jusen som omhandler framgangsmåten ved behandling av rettsaker (JL).	s; prosessii - proseassaide	ákkastallan
prosessforutsetning	lágastaneakting	oikeuden- käynti-edellytys						s; ektui - eavttuide	
prosessfullmektig	proseassafámohas	oikeuden- käyntiasia-mies	Ril. § 3- 1/Tvml. § 3-1	Vuoigatvuohta geavahit proseassafámohasa	Rett til å bruke prosessfullmektig.			s; fámohassii - fámohasaide	ášševálddálaš
prosesshandling	proseassadahku	prosessitoimi				Doaibma man proseassa osolaš dahká čuoččaldahttit dahje duvdi ášši ovddos, omd. stevnege dahje guoddaleami bokte (JL:231, min jorgalus).	Handling som part i en prosess foretar for å sette saken i gang eller drive den fremover, for eksempel stevning eller erklæring av anke (JL: 231).	s; dahku-daguide	proseassadoaibma
prosessskrift	proseassačála	oikeuden- käynti-kirjelmä				Dokumenta mii siviila áššis sisttisoallá daid oainnuid maid osolaččat ovddidit olggobealde diggečoahkkimiid jos lága mielde eai sáhte njálmálaččat ovddidit riektái (II. min iorralus).	Dokument som inneholder det partene i en sivil rettsak har å anføre utenfor rettsmøtene hvis ikke loven gir dem adgang til å henvende seg muntlig til retten (II).	s; proseassačállagii - čállagiidda	
prosessskriftutveksling	proseassačálalohallan	oikeuden- käynti- kirjelmäinti						s; proseassačálalohallamii - lohallamiidda	
prosessledende kjennelse	proseassajodihead dji buvttáhus					Diggemearráduš man ulbmilin lea stivret ášši jođu, omd. dat ahte galgá go osolaš gáibiduvvot ovddidit dokumentta mii lea su hálddus (JL:231, min jorgalus).	Kjennelse som har til formål å styre sakens gang, for eksempel om en part skal pålegges å fremlegge et dokument som er i vedkommendes besittelse (JL: 231)	buvttáhusii-buvttáhusaide	proseassastivrenm earráduš
provokasjon	gohččun					Siviilproseassas ávžžuhit nuppi osolačča gáibidit vuostebeali ovdanbuktit duođastusaid. Mun bivddán čuoččaldahttoma čuovvolit gohččuma.	Oppmuntre, fremkalle i sivilprosessen krav som den ene part retter til motparten om fremleggelse av bevis. Jeg ber om at saksøkte følger opp provokasjonene	s; gohččumii - gohččumiidda	
provokasjon	provokašuvdna		Rál.	Rál.. Son ránggáštuvvui láđđásabbot dasgo lei provoserejuvnon.	Hun fikk en mildere straff fordi hun var blitt provosert.			s; provokašuvdnii - provokašuvnnaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
provosere	provoseret					Rál.. Gč. provokasjon / provokašuvdna.		v; provoseren - provoserejin	
provosere	gáibidit			Siviila áššiin. Čuoččaldahtti gáibida rehketoalu ovdanbuktojuvvot.	Sivile saker. Saksøker provoserer regnskapet framlagt.			v; gáibidan - gáibidin	
prøvelsesrett	árvoštallanváldi			Duopmostuolu árvoštallanváldi.	Domstolens prøvelsesrett.			s;n váldái-válldiide	
prøveløslate	eavttuvuođul luoitit							v; luoitán - luiten	bidjat eaktovuloš friddjavuhtii.
prøveløslatelse	eavttuvuloš luoitin	ehdonalainen vapaus	Rápl. § 76/Strpl. § 76	Eavttuvuloš luoitima manjil.	Etter prøveløslatelse.			s; luoitimii - luoitimidda	eaktovuloš friddjavuohta.
prøvetid	geahččalanáigi					Dat áigodat mii mearriduvvo osohahkii evttolaš duomu oktavuodas ja osohahkii eaktovuloš friddjavuođa bidjama oktavuodas (JL:232, min jorgalus)	Tidsrom som fastsettes dels ved betinget dom og dels i forbindelse med løslatelse på prøve (JL: 232).	s; áigái - áiggiide	
prøvetid	geahččalanáigi		Rál. § 34/Strl. § 34	geahččalanáigi galgá dábálaččat leat 2 jagi.	Prøvetiden skal i allminnelighet være to år:		Påtalemyndighetens unnløstelse av å reise tiltale for en straffbar handling, selv om den anser det bevist at en siktet er skvldia (JL: 234). klage over; anke (BO:2004)	s; áigái - áiggiide	
påanke	guoddalit		Ril. § 19-2/Tvml. § 19-2	guoddaluvvon mearrádus.	En påanket avgjørelse.			v; guoddalan - guoddalin	
påbud	gohčus		Ril. § 24-7/Tvml. § 24-7	Gohčus guođđit diggelanja.	Påbud om å forlate rettssalen	Juoga mii njuolggadusaid/ gohččuma vuodul galgá dahkkot (OSH, min jorgalus)	Noe som etter bestemmelsene skal gjøres (OSH).		
pågripe	čogádit	ottaa kiinni	Rápl. § 69/Strpl. § 69	luohpadit čogáduvvoma bolesii.	Overgi den pågrepne til politiet:	Aresteret. Boleseiseváldi: váldit olbmoss manadeami (OSH, min jorgalus)	anholde, arrestere. Om politimyndighet: frata (en person) bevegelsesfriheten. (OSH).	v; čogádan - čogádin	váldit gitta
pågripelse	čogádeapmi	kiinniotto	Rápl. § 18/Strl. § 18	Čađahit lobálaš čogádeami.	Iverksette en lovlig pågripelse.			s; čogádeapmái - čogádemiide	gittaváldin
påkjære	guoddalit	hakea muutosta, valittaa	Rápl. § 100a/Strpl. § 100a	Guoddalit dikki buvttáhusa.	Påkjære rettens kjennelse	Váidit riektemearrádusa man ii sáhte guoddalit, bajit riektaí, gč. kjæremål (OSH, min jorgalus). Boarásmuvvan sátni.	Bringe en rettsavgjørelse som ikke kan ankes, inn for høyere rett; gč. kjæremål (OSH).	v; guoddalan - guoddalin	váidit
pålegg	váguhus		Ril. § 6-4/Tvml. § 6-4	Vástidanváguhus	Pålegg om å inngi tilsvar.			s; váguhussii - váguhusaide	geasku
pålegg om tilsvar	vástidanváguhus		Ril. § 6-4/Tvml. § 6-4	vástidanváguhus	Pålegg om å inngi tilsvar.			s; váguhussii - váguhusaide	vástidangeasku

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
pálegge	váguhit		Ril./Tvml.	Čuoččaldahtti váguhuvvo vástidit guovtti vahku sisa.	Ril. omd.. Saksøker pálegges å inngi tilsvar innen to uker:			v; váguhan - váguhin	
pástand	loahppačuoččuhus	vaatimus, väite				Čuoččohus. Áššeosolačča gáibáduš diggeáššis das maid dikki mearrádušat qalqet sisttisdoallat (OSH).	Formulert krav fra part i en rettssak om hva rettens avgjørelse skal gå ut på (OSH).	s; čuoččuhussii - čuoččuhusaide	geatnegahttit
páštá	čuoččuhit	väittää	Rápl. § 38/Strpl. § 38	Páštá ansvar.	čuoččuhit ovddasvástádusa			v; čuoččuhan - čuoččuhin	
påtale	áššáskuhttit	syyttää		Áššáskuhttit dagu	Påtale en handling			v; áššáskuhttan - áššáskuhtten	
påtale	áššáskuhttin	syyttäminen	Rápl. § 13/Strpl. §13			1: váidit ránggástahtti dagu. 2: ovddidit ránggáštusášši dikki ovdii. (OSH, min iorqalus)	Tiltale, 1: klagemål over en straffbar handling. 2: det å bringe en straffesak inn for retten. (OSH)	s; áššáskuhttimii - áššáskuhttimiidda	
påtalebegjæring	áššáskuhttinzoahe apmi	syytevaatimus	Rápl. § 72/Strpl. §72	gillájeaddji áššáskuhttinzoaheapmi	Påtalebegjæring fra fornærmede	Gáibáduš áššáskuhttinvoigaduvvomis das ahte galgá vuolggahuvvot rievttálaš čuovvoleapmi gean nu vuostá (OSH, min iorqalus).	Krav fra en påtaleberettighet om at det skal innledes rettslig forfølgning av noen. (OSH)	s; ozaheapmái - ozahemiide	áššáskuhttingáibáduš
påtaleinstruksen	áššáskuhttinjuolggadus					Áššáskuhttimeiseválddi vuogádaga njuolggadusat. Sistisdollet čielgaset mearrádušaid áššáskuhttimeiseválddi bargaid hárrái (II-234, min iorqalus)	Forskrift om ordningen av påtalemyndigheten. Inneholder nærmere bestemmelser om påtalemyndighetens arbeid (II-234)	s; njuolggadussii - njuolggadusaide	
påtalemyndighet	áššáskuhttimeiseváldi	yleinen syyttäjä, syyttäviraanomainen	Rápl. § 55/Strpl. §55			Eiseváldi mii dutká ja áššáskuhtta ránggástahtti daguid. (JL: 234, min jorgalus)	Myndighet som etterforsker og påtaler straffbare handlinger. (JL: 234).	s; eiseváldái - eiseválddiide	
påtaleunnlåtelse	áššáskuhttinheaitta	syyttämättä jättäminen	Rápl. § 40/Strpl. §40			Dat ahte áššáskuhttimeiseváldi ii áššáskuhte ránggástahtti dagu, vaikko atná duođaštuvvon ahte áššáiduhhton lea sivalaš. (JL:234, min iorqalus)	Påtalemyndighetens unnlåtelse av å reise tiltale for en straffbar handling, selv om den anser det bevist at en siktet er skyldig (JL: 234). Se ransaking/ burgin	s; heaittagii - heaittagiidda	
ransake	burgit	etsiä, tarkastaa	Rápl. § 178/Strpl. § 178			Gč. ransaking/ burgin		v; burgen - burgejin	
ransaking	burgin	etsintä, tarkastus	Rápl. § 827/strpl. §827			Burgit viesu, lanja, rádjosiid dahje olbmuid geat váruhuvvojit dahkan ránggástahtti dagu (JL: 235, min jorgalus). Foreta ransakina: burait.	Undersøkelse av bolig, rom, oppbevaringssted eller personer i forbindelse med mistanke om et straffbart forhold (JL: 235).	s; burgimii - burgimiidda	
rasistisk	rasistalaš		Rál. § 232.1/Strl. §232.1	Dagus lea rasistalaš vuodđu	Handlingen var rasistisk motivert.			adj.	
reelt bevismiddel	áđalaš duođaštusneavvu					Go jorgala cealkaga, de sáhtta leat doarvái geavahit "áđalaš duođaštus"-sáni.		s; nevvui - neavvuide	reála duođaštusgaskoa pmi

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
regel	regel	sääntö		Riekteregel.	Rettsregel.	Almmuha dárkilit movt riekteváikkuhus šaddá go dihto eavttut leat devdojuvvon (JL., min jorgalus). Forskrift: ásahus. Vedtekt: njuolggadus. Retningslinje: váldonjuolggadus.	Angir presist hva som skal være rettsfølgen når visse vilkår foreligger (JL).	s; regeli - regeliidda	
regelverk	regelčálus							s; čállosii - čállosiidda	
register	registtar			ráנגgáštusregisttar	strafferegister		Fortegnelse, liste (BO:2004)	s; registarii - registariidda	logahallan
reise sak	čuoččaldahttit ášši							v; čuoččaldahtán -	vuolggahit ášši
reise tiltale	áššáskuhttit							v; áššáskuhtán -	
retningslinje	láidda		Rápl. § 67/Strpl. §67			Almmuha guđiid momenttaid berre deattuhit juridihkkalaš gažaldaga mearrideamis, gč. regel (JL, min jorgalus). Forskrift: ásahus. Vedtekt: njuolggadus. Retnet: renet. Rettssak: diggeášši. Tingrett: diggeriekti.	Angir hvilke momenter det er relevant å legge vekt på når et juridisk spørsmål skal avgjøres, i motsetning til ►regel (JL).	s: láidagii - láidagiidda	váldonjuolggadus
rett	diggi	oikeus						s; diggái - dikkiide	
rett	riekti			Diggi lea álggahuvvon. Sus lea riekti buhtadussii. Diggeriekti.	Retten er satt. Hun har rett til erstatning. Tingrett.			s; riektái - rivttiide	
rett	duohta			Sus lea duohta	Hun/han har rett.			adj.	
rett	vuoiqatvuohta			Heahteriekti	Nøddrett		Rettighet	s; vuoiqatvuhtii - vuoiqatvuođaide	
rettergang	lágasteapmi					Vuohki mo meannudit áššiid duopmostuoluid ovddas (JL:243, min jorqalus)	Fremgangsmåten ved behandlingen av saker for domstolene (JL: 243).	s; lágasteapmái - lágastemiide	
rettighet	vuoiqatvuohta							s; vuoiqatvuhtii - vuoiqatvuođaide	
rettighetstap	vuoiqatvuohta							s; massimii - massiimiidda	vuoiqatvuođamassin
rettsavgjørelse	riektemearrádus	oikeuden tekemä ratkaisu	Ril. § 14-1/Tvml. § 14-1	Oahpásmuvvan riekttemearrádusaide.	Innsyn i rettsavgjørelser.		Rettslig avgjørelse.	s; mearrádussii - mearrádusaide	
rettsbelæring	riektečilgehus					Logaldat man lágamannerievtti ovdaolmmoš doallá láhkariektái ovdalga dat mearrida ráנגgáštusášši sivalašvuođagažaldaga (JL:243, min jorqalus)	Foredrag som lagmannsrettens formann holder for lagretten før denne skal diskutere og avgjøre skyldspørsmålet i en straffesak (JL: 243).	s; čilgehussii - čilgehusaide	
rettsbok	riektegirji					diggečoahkkimiid šiehtadallamiid beavdegirji (JL:244). Ohcansáni gáldu: SV.	Protokoll over forhandlingene i rettsmøter (JL: 244).	s; girjái - girjiide	
rettsferie	riekteluopmu							s; lupmui - luomuide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
rettsforhandlinge	riektegiedahallam	oikeuden-						s; giedahallamiidda (pl.).	
r	at	käynti-						Maiddá ovttalogus:	
rettsforlik	riektesoabat	menettelyt	Ril. § 8-2/Tvml. § 8-2	Riekteesoabadit.	Inngå rettsforlik		forlik: i en sivil sak løsning som partene kommer fram til under sakens gang uten at retten avsier dom (JL)	qiedahallan - hallamii	
rettshjelp	riekteveahkki	sovinto		Advokáhtta addá riekteveahki (OSH, min jorqalus)	Advokaten gir rettshjelp.	Dovdi veahkki juridihkalaš áššiin.	Sakkyndig bistand i juridiske spørsmål (OSH).	s; riektesoabadii - soabadiidda	
rettshjelpskontor	riekteveahkkekánt							s; veahkkái - vehkiide	
rettskraft	riekteveahkkekánt	oikeusvoima						s; kántuvrii - kántuvraide	
	uvra	(huom. ei						s; fápmui - fámuide	
	riektefápmu	välttämättä							
		tarkoita							
rettskraftig	riektefámolaš	lainvoimaa)		Duopmu lea riektefámolaš, ášši lea mearriduvvon.	Dommen er rettskraftig, saken er avgjort:			adj.:	riektevuoibmi
		oikeus-							riektevuoimmalaš
		voimainen							riektevuoimmi
rettskraftsvirknin	riektefápmomađis	oikeusvoima-	Ril. § 18-1/Tvml. § 18-1	Leat riektefápmomađis.	Ha rettskraftvirkning		rettskraft: den bindende virkning en rettslig avgjørelse har for det saksforholdet saken gjelder (JL)		váikkuhus
g		vaikutus	Ril. § 6-14/Tvml. § 6-14					s; nevvui - neavvuide	
rettsmiddel	riekteneavvu								gaskaoapmi
rettsmøte	diggečoahkkín	oikeuden		Doallat diggečoahkkima	Holde et rettsmøte	Ráhkanahtti čoahkkín ovdalgo áššáskuhttinmearrádus lágiduvvo diggái (OSH, min jorqalus).	Forberedende møte før en tiltalebeslutning blir overlevert retten (OSH).	s; diggečoahkkimii - čoahkkimiidda	riektečoahkkín
		istunto				Regulere servodaga ássiid ja almmolaš eiseválddi gaskavuodaidda dahje stáhtafámuid gaskavuodaidda (JL, min ioraalus).	Regulerer forhold mellom borgerne i et samfunn, mellom borgerne og det offentlige eller mellom statsmaktene (JL).	s; regelií - regeliidda	
rettsregel	riekteregel								
rettssak	diggeášši		Ril. § 2-2/Tvml. §	Rádjagastin diggeáššis.	Bevisopptak i rettssak.			s; áššái - áššiide	
rettsikkerhet	riektesihkarvuohta							s; sihkarvuhtii - sihkarvuodaide	
rettsuvitenhet	riektedovdama		Rál. § 26/Strl. § 26			(min jorgalus) Riektedovdama váili: Son guhte dagu dagadettiin ii diehtán ahte riektenjuolggadusaid mielde lea dahku lobiheapme, ránggáštuvvo jus dovdama váili lea ávvirmeahttun. Faktisk uvitenhet: duohtadili dovdama váili.	Rettsuvitenhet: Den som på handlingstidspunktet på grunn av uvitenhet om rettsregler er ukjent med at handlingen er ulovlig, straffes når uvitenheten er uaktsom.	s; váilái - váiliide	
	váili								

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearkka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálle jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
rimelig tvil	govttolaš eahpádus			Dat lea čájehuvvon jáhkehahttin buot govttolaš eahpádusaid meaddil.	Det er sannsynliggjort utover enhver rimelig tvil.			s; eahpádussii - eahpádusaide	
rimelighetsvurdering	govttolašvuoda árvvoštallan			Ráfi ja skihka.	Ro og orden.			s; árvvoštallamii - árvvoštallamiidda	
ro	ráfi							s; ráfái - ráfiide	
rus	gárrenvuhta		Rál. § 25/Strl. § 25	Iešdagolaš gárrenvuhta	Selvforskyldt rus			s; gárrenvuhtii - gárrenvuodaide	
rådslaging	rådđádallan			Riekti rádđádalaš ášši hárrái.	Retten holdt rådslaging om saken.			v; rádđádalan - rádđádallen	
sak sakførrel	ášši áššejođiheapmi	asianajo	Ril. § 8-4/Tvml. § 8-4	Čuoččaldahttit ášši. Nuvttá áššejođiheapmi	Gå til sak Fri sakførrel		Det å føre en sak, prosedere (BO:2004).	s; áššái - áššiide s; jođiheapmái - jođihemiide	
sakkyndig	dovdi					Olmmoš geas lea sierra máhttu vísiss fáttás (OSH, min jorgalus). Ohcansáni gáldu: Konrad Nielsen. Sakkyndiges forklaring: dovdičilgehus. Sakkyndiges erklæring: dovdičielggadus.	Person som har spesiell kunnskap om noe (OSH).	s; dovdaí - dovdiide	áššedovdi
sakkyndiges erklæring	dovdicealkámuš		Ril. § 25-5/Tvml. § 25-5	Avgi sakkyndigeerklæring	addit dovdi cealkámuša.			s; cealkámuššii - cealkámušaide	áššedovdi čielggadus
sakkyndiges forklaring	dovdičilgehus							s; čilgehussii - čilgehusaide	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: áššedovdi čilaehus.
saksbehandling	áššemeannudeapmi							s; meannudeapmái - meannudemiide	
saksbehandlingsfeil	áššemeannudanmeattáhus							s; meattáhussii - meattáhusaide	
saksforberedelse				Diggeášši válmmaštalli meannudeapmi ovdal váldogiedahallamiid (OSH, min ioraalus).	Forberedende behandling av en rettssak, før hovedforhandlingen (OSH).			s; válmmaštallamii - válmmaštallamiidda	áššeráhkaneapmi
saksforberedende møte	ášševálmmaštallan čoahkkin							s; čoahkkimii - čoahkkimiidda	ráhkanančoahkkin
saksomkostning	áššegolut			Dupmet áššegoluid máksit.	Ilegge saksomkostninger			s; goluide (pl.)	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
saksøke	čuoččaldahttit	nostaa kanne	Ril. § 15-2/Tvml. § 15-2	Dat čuoččaldahtii mu vuostá. Mu vuostá čuoččaldahtto ášši / Mun oárten ášši vuollái	Han saksøkte meg. Jeg ble saksøkt.		Reise sak. Reise søksmål. Ta ut søksmål.	v; čuoččaldahtán - čuoččaldahtten	
saksøker	čuoččaldahtti	kantaja	Ril. § 4-2/Tvml. § 4-2	Son gii čuoččaldahtta ášši (BO:2004).	Den som reiser en rettsak (BO:2004).			s; čuoččaldahttaí - čuoččaldahttiide	Vuolggahit ášši
saksøkte	čuoččaldahtton	vastaaja	Ril. § 1-3/Tvml. § 1-3	vai oážžu gáibádusas mearrideapmái čuoččaldahttoma hárrái.	for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte.		Den som det blir reist rettsak mot, el. tvanqsfullbyrdelse er rettet mot (JL)	s; čuoččaldahttomii - čuoččaldahttomiiida	
samboer	ássanguoibmi (risten.no)		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1			Suoma bealde geavahuvvo mielguoibmi.	samboere: to personer av samme kjønn eller motsatt kjønn som lever i ugift samliv, dvs; uten å være gift eller reistrert som partnere (JL)	s; ássanguobmái- ássanguimmiide	ássi vástideaddji
samfunnsstraff	servodatránngáštus	yhdyskuntapalv elurangaistus	Rápl. § 187/Strpl. § 187	Noađuhuvvo ránggáštussan sáhku, servodatránngáštusa dahje giddagasa.	Ilegges straff av bot, samfunnsstraff eller fengsel.	Ovdal lei samfunnstjeneste/ ránggáštusbálvalus	Tidligere samfunnstjeneste/ ránggáštusbálvalus	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	mielguoibmi
samfunnstjeneste	servodatbálvalus					Boares tearbma. Dál geavahuvvo samfunnsstraff/ servodatránngáštus.	Foreldet begrep.	s; bálvalussii - bálvalusaide	
samleie	anašepmi		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Seksuála ovtastallan lei anašepmi.	Den seksuelle omgang var samleie.			s; anašepmái - anasemiide	
samtykke	miehtat		Rápl. § 61a/Strpl. § 61a	Miehtat gáibádussii. Son ránggáštuvvui láđđásabbot daningo gillájeaddji lei miehtan doarrumii.	Samtykke i krav. Han fikk en mildere straff fordi fornærmede hadde samtykket til slagsmålet.			v; miedán - mihten	
samtykke	miehtan	myöntyä	Ril. § 9-5/Tvml. § 9-5	Dikki miehtamiin.	Med rettens samtykke.		Tillatelse fra den en handling rammer (JL).	s; miehtamii - miehtamiida	
samvittighet	oamedovdu			Dáhkidit gutnálaččat ja oamedovddolaččat.	Avgi forsikring på ære og samvittighet.		s; oamedovdui - oamedovdduide		
sannhet	duohtavuohhta			Čilget ollislaš duohtavuoda.	Å si den hele og fulle sannhet.		s; duohtavuhtii - duohtavuodaide		
sannsynlig	jáhkehahtti		Rál. § 22/Strl. §22	Sihkkarit dahje jáhkkimis. Riekti ii ane jáhkehahttin ahte soahpamuš lei dahkkon.	Sikkert eller mest sannsynlig. Retten finner det ikke sannsynlig at det var inngått en avtale.		adj.		
sannsynliggjøre	jáhkehahttit			Riekti ii ane jáhkehahttin ahte soahpamuš lei dahkkon.	Retten finner det ikke sannsynliggjort at det var inngått en avtale.	Čájehit duohtán.		v; jáhkehahtán - jáhkehahtten	čájehit jáhkehahttin
sannsynlighet	jáhkehahttivuohhta			Dás gáibiduvvo eanet jáhkehahttivuohhta.	Det kreves større grad av sannsynlighetsovervekt.			s; jáhkehahttivuhtii - vuodaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
seksuell omgang	seksuála ovtastallan		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Háhkát alcces seksuála ovtastallama.	Skaffe seg seksuell omgang.			s; ovtastallamii - ovtastallamiidda	
seksuelt overførbart skadom	seksuálaččat njoammudávda		Rál. §192.1/Strl. § 192.1					s; dávdii - dávddaide	
selvforskyldt rus	iešdagolaš gárrenvuhta		Rál. §25/Strl. §25					adj.	
sikkerhet	dorvolašvuhta			Fuolahit skihka ja dorvolašvuoda.	Sørge for orden og sikkerhet.			s; dorvolašvuhtii - dorvolašvuodaide	skihkalašvuhta
sikkerhet	sihkarvuhta			Riektesihkarvuhta.	Rettsikkerhet.			s; sihkarvuhtii - sihkarvuodaide	
sikre bevis	sihkkarastit duođaštusaid							v; sihkkarastan - sihkkarastin	
sikring						Reakšuvdna mainna sáhtta hehttet olbmo dahkamis ođđa vearddaguid (OSH, min jorgalus). Dát ránggáštusvuohki ii geavahuvvo šat. Gč. forvaring/ rájus.	Reaksjon som kan nyttes for å hindre at en person begår nye forbrytelser (OSH). Denne straffemåten benyttes ikke lenger.	s; sihkaruššamii - sihkaruššamiidda	suodjegiddagas
sikte siktelse	sihkaruššan áššáiduhttit áššáiduhttin	syyttää syytös	Rápl. § 43/Strpl. § 43			Áššeskuhtineiseválddi cealkin olbmui das ahte son lea váruhuvvon ránggáštahtti dagu dahkan (JL:263, min jorgalus).	Erklæring fra påtalemyndigheten mot en person som er mistenkt for et straffbart forhold, om at han er siktet (JL: 263).	v; áššáiduhtán - duhtten s; áššáiduhttimii - miidda	
siktet	áššáiduhtton	syytetty	Rápl. § 3/Strpl. § 3	Stáhtus man olmmoš oazžu go áššáskuhtineiseváldi áššáiduhtta su (JL, min jorgalus).	Statusen som siktet får man bl.a. ved at påtalemyndigheten erklærer vedkommende som siktet (II).			s; áššáiduhttomii - áššáiduhttomii	
sile en anke	sillet guoddaleami							v; sillen - sillejin	
simpelt tyveri	dábálaš suoladeapmi			dábálaš ja roava suoladeapmi siviilla gáibádušat	Simpelt og grovt tyveri			s; suoladeapmái - suolademiide	
sivil sak skade	siviila ášši vahát	vahinko	Rál. § 229.1/Strl. § 229.1	Vaháguvvat. Vahágahttit. Buhtadeapmi vahága ovddas. Massin.	Lide skade. Volde skade. Kompensasjon for skade. Tap.			s; áššái - áššiide s; vahágii - vahágiidda	
skade	vahágahttit		Ril. § 3-4/Tvml. § 3-4	Vahágahttit.	Medføre skade.			v; vahágahtán - vahágahtten	Roasmmuhuhttit, soardit
skadelidt	vaháguvvan	vahingonkårsijä		Vaháguvvan gáibidii buhtadusa dáhkádusfitnodaqas.	Skadelidte krevde erstatning fra forsikringssselskapet.	Siviila áššiin. Geavahuvvo go ii leat dihto ageanta, gč. skadelidt/ vahágahtton.		s; vaháguvvamii - vaháguvvamiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
skadelidt	vahágahtton	vahingonkärsijä		Vahágahtton gáibidii buhtadusa veardahkkis.	Skadelidte krevde erstatning fra gjerningsmannen.	Siviila áššiin. Geavahuvvo go lea ageanta/ go gii nu lea vahágahttan dan olbmo, gč. skadelidt / vaháguvvan.		s; vahágahttomii - vahá- gahttomiiida	
skadevolder	vahágahtti			Vahágahtti ferte máksit sáhku.	Skadevolder må betale bot.			s; vahágahttai - vahágahttiide	
skifte	juohku	jako	Ril. § 2- 1/Tvml. § 2-1	Almmolaš juogus.	Under offentlig skifte.			s; juhkui - juoguide	
skifteloven skiftesamling	juohkoláhka juohkočoahkkin							s; láhkii - lágaide s; čoahkkimii - čoahkkimiida s; oapmái - omiide	
skilsmissebo	earroapmi	avioeron pesä (mm. omaisuus ja velat)							
skjerpe straffen	čavget ránggáštusa		Rál. § 232.1 /Strl. § 232.1					v; čavgen - čavgejin	
skjerpende	čavgejeaddji	raskauttava	Rál. § 227.1/Strl. § 227.1	Erenoamáš čavgejeaddji dilli.	Særlig skjerpende omstendighet.			adj.	
skjule	čiehkát		Rál. § 233.1/Strl. § 233.1	Čiehkát eará veardadagu.	Skjule en annen forbrytelse.			v; čiegan - čihken	
skjønn	árvoštus	harkinta	Ril. § 19- 11/Tvml. § 19-11	Eadnái miedihuvvo ovttastallan rievtti árvoštusa mielde. Rabas árvoštus. Árvoštit.	Mor tilkjennes samvær etter rettens skjønn. Fritt skjønn. Utøve skjønn.			s; árvoštussii árvoštusaide	
skjønnsmessig vurdering skriftlig behandling skriftlig materiale	muttolaš árvoštallan čálalaš giedahallan	kohtuus- harkinta kirjallinen käsittely						s; árvoštallamii - árvoštallamiida s; giedahallamii - giedahallamiida s; duođáštussii - duođáštusaide s; siviid - siviida	
skyld	sivva	syllisyys	Rál. § 18/Strl. § 18	Falleheadji sivva.	Angriperens skyld.				
skyldfri skyldig	sivaheapme sivalaš	syllinen	Rápl. § 71/Strpl. § 71	Ii celkojuvvon sivalažžan. Sivalaš áššáskuhttima mielde. Celkojuvot sivalažžan.	Ble ikke kjent skyldig. Skyldig etter tiltale. Bli erklært for skyldig.			adj. s; sivalažžii - sivalaččaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
skyldner	velggolaš	velallinen	Ril. § 32-11/Tvml. § 32-11	Velggolažžii váguhuvvo mátkegiellidus.	Skyldner blir pålagt reiseforbud.vealgu, vealgi, gáibádus, vealgumuš	debitor, fordringshaver, kreditor. Gjeld, fordring, krav, tilgodehavende	velggolažžii - velggolaččaide	
skyldspørsmål	sivalašvuodagažaldat	syllisyyskysymys	Rápl. § 33/Strpl. § 33	Gažaldat lea go olmmoš sivalaš dasa masa lea áššáskuhtton (JL:271, min ioraalus)	Spørsmålet om tiltalte i en straffesak er skyldig i det forhold han er tiltalt for (JL: 271).			s; gažaldahkii - gažaldagaide	
slektning i rett oppstigende linje	njuolggo máddofuolki	sukulainen suoraan ylenvässä						s; fuolkái - fulkkiide	
sluttforedrag	loahppačilgehus	loppu-lausunto						s; čilgehussii - čilgehusaide	
smerte	bávččas		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1	Garra bakčasat	Betydelig smerte			s; bákčasii - bákčasiidda	
smertefull	bávččagahtti		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	erenomáš bávččagahtti	Særlig smertefull			adj.	
smertevoldende	bávččagahtti		Rál. § 232.1/Strl. § 232.1	erenomáš bávččagahtti vuohki	En særlig smertevoldende måte			adj.	
smittevern	njoammudávddaid eastadeapmi		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1					s; eastadeapmái - eastademiide	
smittevernloven	njoammudávddaid eastadanláhka		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1					s; láhkii - lágaide	
smittsom sykdom	njoammudávda		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Oppalaččat várálaš njoammudávda	Allmenfarlig smittsom sykdom			s; dávdii - dávdidaide	
sone soning	gednet gednen			Gednet ránggáštusa	Sone straffen			v; gednen - gednejin s; gednemii - gednemiidda	
sorenskriver stadfeste stadfestelse	sundi nannet nannen	vahvistaa	Ril. § 32-8/Tvml. § 32-8	Duopmu nannejuvvui Dahkat nannema sorjavažžan dáhkideami.	Dommen ble stadfestet. Gjøre stadfestelse av sikkerhetsstillelse.			s; sundái - sunddiide v; nannen - nannejin s; nannemii - nannemiidda	Nannejupmi
stanse stat status stemme stemmegivning	bissehit stáhta stáhtus jienastit jienasteapmi	pysäyttää	Ril. § 19-6/Tvml. § 19-6	Bissehit ášši Stáhtus váruhuvvomin Vuoduštit jienastemiin	Stanse en sak Status som mistenkt Begrunne ved stemmegivning			v; bissehan - bissehin s; stáhtii - stáhtaide s; stáhtusii - stáhtusiidda v; jienastan - jienastin s; jienasteapmái - jienastemiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
stevne	stevdnet	haastaa (esim. todistajaksi)	Rápl. § 88/Strpl. §88	Stevdnet vihtanin	Stevne som vitne			v; stevdnen - stevdnejin	
stevnes	stevdnehallat							v; stevdnehalan - stevdnehallen	
stevnevitne	stevdnenvihtan	haastmies				Virgeolmmoš gii omd. diggeáššiin fuolaha dieđuid addima (JL:279, min jorgalus).	Tjenstemann som foretar forkynnelse i bl.a. rettsaker (JL:279).	s; vihtanii - vihtaniidda	
stevning	stevdnen	haastaminen	Ril. § 2-4/Tvml. § 2-4	stevdnet vihtanin	Stevne som vitne			s; stevdnemii - stevdnemiidda	
straff	ránnggáštus			Dubmet garra ránnggáštussii.	Idømme en streng straff.	Ránnggáštus mii virolaččat definerejuvvo bahán ja man stáhta bidjá láhkarihkku dainna ulbmilin ahte galgá dovdat dan bahán (JL:281).	Reaksjon som tradisjonelt er definert som et onde staten tilføyer en lovovertreder, i den hensikt at han skal føle det som et onde (JL: 281).	s; ránnggáštussii - ránnggáštusaide	
straffalternativ	ránnggástanmolssa eaktu	rangaistusvaihto	Rápl. § 67/Strpl. §67	Vuosttas ránnggástanmolssaeaktu.	Første straffealternativ.			s; ektui - evtuide	ránnggáštusmolssaeaktu
straffbar	ránnggáštahtti			Ránnggáštahtti dahku.	En straffbar handling.			adj.	
straffbar	ránnggáštahtti	rangaistava	Rál. § 18/Strl. § 18	Dahku lea ránnggáštahtti.	Handlinga er straffbar			adj.	
straffe	ránnggáštít			Son garrasit ránnggáštuvvui.	Han ble hardt straffet.			v; ránnggáštan - ránnggáštin	
straffebud	ránnggáštusmerren		Rál. § 22/Strl. §22	Deavdit ránnggáštusmerrema dahkogovvádusa.	Oppfylle gjerningsbeskrivelsen i et straffebud.			s; merremii - merremiidda	
straffedom	ránnggáštusduopmu							s; dupmui - duomuide	
straffeloven	ránnggáštusláhka	rikoslaki						s; láhkii - lágaide	
straffeprosess	ránnggáštusproseassa	rikosasiat - oikeudenkäynnistä						s; prosessii - proseassaide	
straffeprosessloven	ránnggáštusproseassaláhka	rikosprosessilaki	Rápl. § 61/Strpl. § 61	ášši ránnggáštusproseassalága mielde.	Sak etter straffeprosessloven			s; láhkii - lágaide	
strafferamme	ránnggáštusrádjá		Rápl. § 481/Strpl. § 481	Ránnggáštusrádjá lea gitta 21 jagi giddagas.	Strafferammen er inntil 21 års fengsel:	Bajit ja vuolit rádjá giddagasránnggáštusas masa sáhtta dubmejuvvot (JL:282, min iorqalus).	Øvre og nedre grense for den fengselsstraff som kan idømmes for en straffbar handling (JL: 282).	s; rádjái - rájáide	
straffereaksjon	ránnggáštanreakšuvdna							s; reakšuvdnii - reakšuvnnaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
strafferegisteret	ránnggáštusregisttar					Riikkaviidosaš logahallan mii sisttisoallá dieđuid omd. duomuid birra, mearriduvvon sáhkkoelkosiid birra jna. (OSH. min iorqalus).	Sentralt register som inneholder opplysninger om dommer, vedtatte forelegg osv. (OSH).	s; registarii - registariidda	ránnggáštuslogahallan
straffesak	ránnggáštusášši						rettsak som gjelder brudd på straffebestemmelser i straffeloven og andre deler av lovqivningaen (JL)	s; áššái - áššiide	
straffeskjerpelse	ránnggáštusa čavgen		Rál. § 232.1 /Strl. § 232.1						
straffeskjerpemde omstendighet	čavgejeaddji dilli				geahppudeaddji dilli		Formildende omstendighet	s; dillái - diliide	
straffnedsettende	ránnggáštusvuolide addji							adj.	
straffri	ránnggáškeahtta		Rál. § 228.1/Strl. § 228.1					adj.	
straffspørsmål	ránnggáštušgažaldat					Ášši das ahte guhtemuš ránnggáštussii galgá dubmet sivalačča (JL:283, min iorqalus). Mearridit ránnggáštusa veardedagu dahje rihkkumuša ovddas (JL:283, min jorgalus).	Spørsmålet om hvilken straff som skal ilegges den som er kjent skyldig i en straffbar handling (JL: 283). Fastsettelse av straffen for en forbrytelse eller forseelse (JL: 283).	s; gažaldahkii - gažaldagaide	
straffutmåling	ránnggáštusmerren	rangaistuksen mittaaminen	Rápl. § 70/Strpl. § 70		Garra duopmu. Duopmu lea garas. Láđis duopmu.	Streng dom. Dommen er streng. Mild dom.		s; merremii - merremiidda	ránnggáštusmihtide apmi
streng	garas	kova, tiukka						adj: garrasabbo - garrasamos. s; sivalašvuhtii - sivalašvuodaide s; ektui - eavttuide	
subjektiv skyld	subjektiivá sivalašvuohá								
subjektivt vilkår subsidiær	subjektiivá eaktu nubbesadjásaš	toissijainen	Rápl. § 76/Strpl. § 76						
subsidiær	nubbesadjásaš		Rápl. § 76/Strpl. § 76			Mii boahá sadjái jos juogá eará gahččá eret (OSH, min jorgalus).	Som kommer i stedet for noe annet dersom dette bortfaller (OSH).	s; ránnggáštussii - ránnggáštusaide	mañitvurrosaš
fengselsstraff	giddagasránnggáštus								mañitvurrosaš
subsidiær påstand	mañitvurrosaš čuoččuhus	vaihto-ehdotoinen (toissijainen) vaatimus						s; čuoččuhussii - čuoččuhusaide	
subsidiært	mañitvurrosaččat							adj.	
subsumere	subsumeret							v; subsumeren - subsumerejin	
subsumsjon	subsumšuvdna							s; subsumšuvdnii - subsumšuvnnaide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálle jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
sunnhet	dearvašvuhta		Rál. § 232.1/Strl. §232.1	Váralaš dearvašvuhtii	Farlig for sunnheten			s; dearvašvuhtii - dearvašvuodaide	
særlig tilfelle	sierradilli		Rál. § 34/Strl. § 34	Eará sierradiliin sáhtta mearriduvvot guhkit qeahččalanáigi.	I andre særlige tilfeller kan det settes en lengre prøvetid.			s; dillái - diliide	
særvilkår	sierraeaktu		Rál. § 34/Strl. § 34	Riekti sáhtta mearridit sierraeavttuid.	Retten kan fastsette særvilkår.			s; ektui -eavttuide	
søksmål	čuoččaldat	hakemus	Ril. § 1-4/Tvml. § 1-4	Son oaččui mearreáiggi čuoččaldahttit ášši.	Han ble gitt en frist for å rette søksmål.			s; čuoččaldahkii - čuoččaldagaide	ášši vuolggageapmi
søksmålfrist	čuoččaldahttinmearreáigi	määräaika hake- muksele						s; áigái - áiggiide	vuolggahanáigi
tap	massin			Vuoigatvuodamassin: Daqahit earáide massima.	Rettighetstap: Påføre andre et tap.	Skade: vahát.		s; massimii - massiidda	
tape en sak	vuottahallat áššis							v; vuottahalan - vuottahallen	
taushetsplikt	jávskodatgeatni	vaiti- olovelvollisuus		Jávskodatgeatni vuollásaš	Undergitt taushetsplikt.		Plikt til å holde visse opplysninger hemmelig, slik at andre ikke får kjennskap til dem (JL).	s; geatnái - geniide	jávohisvuodageasku
tidligere straffet	ovddežis								
tilleggsspørsmål	dubmejuvvon lassigažaldat					Gažaldat man lágamanneriekti ránggáštusáššis sáhtta ovddidit jurii manja go dat lea vástidan ► váldogažaldahkii (JL:294, min jorgalus).	Spørsmål som lagmannsretten i en straffesak kan stille til lagretten etter at denne har svart ja på et ► hovedspørsmål (JL: 294).	s; gažaldahkii - gažaldagaide	
tilleggsstraff	lassiránggáštus					Ránggáštus, man dušše sáhtta dubmet oktanaga dábalaš ránggáštusain. (JL:294, min jorgalus)	Straff som ikke kan idømmes alene, men bare sammen med en alminnelig straff. (JL: 294).	s; ránggáštussii - ránggáštusaide	
tilstå	dovddastit			Dovddastat go iežat sivalažžan?	Erklærer du deg skyldig?	Gč. tilståelse. Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: dovddastit.		v; dovddastan-dovddastin	
tilståelse	dovddasteapmi		Rápl. § 20/Strpl. § 20	jievžat dovddastusa	Gjengi tilståelse:	Dovddastit iežas sivalažžan (OSH, min jorgalus). Sámedikki giellastivrra áššis 50/05: dovddasteapmi.	Det å innrømme skyld (OSH).	s; dovddasteapmái-dovddastemiide	
tilsvar	vástádus	vastine						s; vástádussii - vástádusaide	
tilsvarsfrist	vástidanmearreáigi	vastausaika						s; áigái - áiggiide	vástidanáigi
tiltale	áššáskuhttit	syttää	Rápl. § 38/Strpl. § 38	Dilit maida áššáskuhttin gusto.	Forhold tiltalen gjelder.			v; áššáskuhtán - áššáskuhtten	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
tiltalebeslutning	áššáskuhttinmearráduš	syyttämispäätös				Mearráduš ovddidit ránggáštusášši olbmot vuostá duopmostuoluid ovdii (JL:295, min iorqalus).	Beslutning om å reise straffesak mot en person for domstolene (JL: 295).	s; mearrádussii - mearrádusaide	
tiltales	áššáskuhttot							v; áššáskuhtton - áššáskuhttojin	
tiltalte	áššáskuhtton	syytetty	Rápl. § 254/Strpl. § 254	Áššáskuhtton miehtá.	Tiltalte samtykker.	Váruhuuvon dahje áššáiduvvon olmmoš lea áššáskuhtton go áššáskuhttinmearráduš gárvvistuvvo (JL:295-6. min iorqalus)	En mistenkt eller siktet får status som tiltalt når det blir utferdiget tiltalebeslutning mot vedkommende (JL: 295-6).	s; áššáskuhttomii - áššáskuhttomiiida	
tinglyse	gulahit	hakea lainhuutoa						v; gulahan - gulahin	
tinglysing	gulaheapmi	lainhuuto, lainhuudatus	Rápl. § 221/Strpl. § 221	Gulahit buvttáhusa.	Tinglyse kjennelse.			s; gulaheapmái - gulahemiide	
tinglyst tingrett	gulahuuvon diggeriekti					Duopmostuollu mii dubme siviila- ja ránggáštusáššiid vuosttaš instánsas. (BO:2004, min iorqalus).	Domstol som dømmer i første instans i sivile saker og straffesaker (BO:2004)	s; diggeriektái - diggerivttiide	
trafikkforseelse	johtolatvearredag oš							s; dagoš-dagožat	
tre i kraft	fámuiduvvat			Láhka lea fámus.	Loven har trådt i kraft.		gyldighet	v; fámuiduvan - fámuiduvven	rihkkumuš saddat gustovažžan
true	áittit		Rál. § 227.1/Strl. § 227.1					v; áittán - áiten	
truende atferd	balddihahtti láhtten		Rál. § 192.1/Strl. § 192.1					s; láhttemii - láhttemiidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
trussel	áitin		Rál. § 227.1/Strl. § 227.1	(min jorgalus): Jus gii nu dakkár dilis go áitin sáhtta loktet garra balu, áitá dahkat dakkár ránggástahtti dagu, mas sáhtta čuovvut garraset ránggáštus go 1 jagi geahčogiddagas dahje 6 mánu giddagas, dahje searvá dakkár áitimii, de son ránggáštuvvo sáhuiguin dahje gitta 3 jagi giddagasain. Erenoamáš čavgejeaddji dilis, vrd. § 232, goalmát čuokkis, giddagasii sáhtta dubmejuvvot gitta guđa jahkái.	Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som i Ord eller Handling truer med et strafbart Foretagende, der kan medføre høiere Straf end 1 Aars Hefte eller 6 Maaneders Fængsel, under saadanne Omstændigheder, at Truselen er skicket til at fremkalde alvorlig Frygt, eller som medvirker til saadan Trusel. Under særdeles skjerpene omstendigheter, jf. §232 tredje punktum, kan fengsel inntil 6 år idømmes.			s; áitimii - áitimiidda	
trygderetten tvang	oadjoriekti bággu		Ril. § 36- 1/Tvml. §36-1	Bággu olbmuid ektui.	Tvang mot personer.	Bággen, veagalčadaheapmi.		s; oadjoriektái - rivttiide s; bággui - bákkuide	
tvangsfravikelse	bággofárreheapmi häätö							s; fárreheapmái - fárreheimide s; ollašuhthimii - ollašuhthimiidda	
tvangsfullbyrdelse	bággoolašuhthine	pakko- täytäntöön- pano	Ril. § 26- 8/Tvml. § 26-8	Buvttáhusa bággoolašuhthine.	Tvangsfullbyrdelse av kjennelse.			s; láchkii - lágaide	
tvangsfullbyrdelse esloven tvangsmiddel	bággoolašuhthine hka bággoneavvu	ulosottolaki	Rápl. § 67/Strpl. §67	bággoneavvuid geavahus.	Bruk av tvangsmidler			s; nevvui - neavvuide	Bággengaskaoapmi
tvangsmulkt tvangssalg	bággensáhkku bággovuovdin							s; sáhkku - sáhkkuide s; vuovdimii - vuovdimiidda	
tvil	eahpádus	epäily		Dat lea čájehuvvon iáhkabahttin huot govttolač	Det er sannsynliggjort utover enhver rimelig tvil	gč. bággu	se tvang.	s; eahpádussii - eahpádussáide v; bággen - bággejin s; riidui - riidduide	
tvinge tvist	bágget riidu		Ril. § 4- 6/Tvml. § 4-6	Riidu vuoigatvuoda dáfus.	Tvist om rett				
tvisteloven tvistemål	riidoláhkka riidoášši	riita-asia	Ril. § 37- 1/Tvml. §37-1	Lágastanvuohki riidoáššis.	Rettergangsmåte i tvistemål	Riidu, ášši man alde riidaluvvo (BO:2004, min jorgalus)	tvist, sak som det tvistes om (BO:2004)	s; láchkii - lágaide s; riidoáššái - riidoáššiide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
tvistemálsloven	riidoláhka	laki riita- asiainoi- keudenkäyn- nistä						s; láhkii - lágaide	
tyveri	suoládeapmi							s; suoládeapmái - suoládeamiide	
uaktsom	ávvirmeahttun			Doaibmat roavvát ávvirmeahttumit. Ávvirmeahttun dovdama váili. Ávvirmeahttun láhkarihkun. Dáhtokeahtes goddin.	Handle grovt uaktsomt. Uaktsom uvitenhet. Uaktsomt lovbrudd. Uaktsomt drap.			adj.	
uaktsomhet	ávvirhisvuohhta	tuottamus	Rál. § 23/Strl. § 23	Ávvirmeahttunvuohhta: Dat guhte doaibmá hárálaš láhttema vuostá, lea ávvirmeahttun go sáhtta moitojuvvot ášši dahje iežas persovnnalaš eavttuid vuodul. Ávvirmeahttunvuohhta lea roavis jus dahku lea sakka moaittehahti ja lea ágga garrasit cuiggodit. Grov uaktsomhet: roava	Uaktsomhet: Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom. Uaktsomheten er grov dersom handlingen er svært klanderverdig og det er grunnlag for sterk bebreidelse.			s; ávvirmeahttun-vuhtii - ávvirmeahttun-vuodaide	ávvirmeahttunvuoh- ta
uaktsomt drap	ávvirhis goddin					Forsettelig drap: dáhtolas goddin. Overlagt drap: ulbmillaš goddin. Uaktsomhet: ávvirmeahttunvuohhta.		s; goddimii - goddimiidda	Dáhtokeahtes goddin

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
ubestemt mistanke	mearritmeahttun váruhus					Váruhus eambbo olbmuid vuostá go diehtá ahte okta dain lea rihkkosa dahkan dieđekeahtá guhtemuš (JL:307, min jorgalus).	Mistanke som retter seg mot flere personer når det er på det rene at en av dem har begått en straffbar handling uten at man vet hvem. (JL: 307).	s; váruhussii - váruhusaide	mearritmeahttun váruhus
ubetinget ubetinget dom	eavttoheapme eavttohis duopmu					Gč. betinget/ evttolaš.		adj. s; dupmui - duomuide	
ubetinget fengsel	eavttuhis giddagas		Rál. § 34/Strl. § 34					s; giddagassii - giddagasaide	
ubetinget frihetsstraff	eavttohis veattaránggáštus							s; ránggáštusii - ránggáštusaide	eavttohis friddjavuođarángg áštus
ugildhet ugjerning	easttalašvuohta vearredahku						Inhabilitet.	s; vuhtii - vuodaide s; vearredahkui - vearredaguide adj.	bealatvuohta
uhelbredelig	buoritmeahttun		Rál. § 229.1/Strl. § 229.1	Dagahit buoritmeahttun vigi, váttu dahje vahága.	Volde en uhelbredelig lyte, feil eller skade.				
ulovlig	lobiheapmi		Rál. § 18/Strl. § 18	Lobihis falleheapmi. Lobihis dahku.	Et ulovlig angrep. En ulovlig handling.			adj.	
umiddelbar bevisføring umiddelbarhetsp rinsippet umyndig	gaskkahis duođaštallan gaskkahisduođašt allanprinsihppa válddivuloš	välitön todistelu	Ril. § 2-4- 1/Tvml. § 2-4-1	válldivuložiid ovddasta veahkkeáittar.	for umyndige er vergen stedfortreder		person som ikke er myndig og derfor ikke har full adgang til å foreta rettslige disposisjoner uten samtykke av verge (JL)	s; duođaštallamii - duođa- štallamiidda s; prinsihppii - prinsihpaide s; válldivuložii - válldivuložiidda	njuolggo duođaštallan njuolggoduođaštall anprinsihppa
umyndiggjøre	válddehuhttit							v; válddehuhtán - válddehuhtten s; agivulošii - agivulošiidda	
under den kriminelle lavalder undersøke	kriminála agivuloš iskat							v; iskkan - isken	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
undersøkelse	iskkadeapmi			Rumašiskkus	Legemsundersøkelse: .			s; iskkadeapmái - iskkademiide	
unndra seg	beasadit		Rál. § 18/Strl. § 18	Beasadit háldogiddagassii bijahallamis.	Unndra seg varetektsfengsling.	Muhtun oktavuodain heive "garvit"-sátni buorebut, nugo dás: Jus sivalaš lea [...] goddán vai beassá álkidahttit dahje čiehkát eará veardedagu dahje garvit ránggáštusa dakkár dagus, de sáhtta dubmejuvvot gitta 21 jagi giddagassii. (Rál. § 233.1)	I enkelte tilfeller passer det bedre å bruke "garvit", som her: Har den skyldige [...] forøvet Drabet for at lette eller skjule anden Forbrydelse eller unddrage sig Straffen for en saadan, kan Fængsel inntil 21 år anvendes.	v; beasadan - beasadin	
unnlate	healbadit		Ril. § 11-7; § 36- 6/Tvml. § 11-7; § 36- 6	Healbaduvvon áššejođiheapmi. Duopmostuollu garvii realitehtaid giedahallama.	Unnlatt saksstyring. Domstolen unnlot å behandle realitetene i saken.	Guodđit doaimmakeahtta (OSH, min jorgalus).	Det å la være å gjøre noe (OSH).	v; healbadan - healbadin	
unnlåtelse	healbadeapmi		Ril. § 3- 5/Tvml. § 3-5	Healbadeami sivva lea dohkkehahtti healban.	Unnlåtelse skyldes gyldig fravær		se unnlate	s; healbadeapmái – healbademiide	garvit garvin
uprovosert	provoserekeahttá		Rál. § 232.1/Strl.	Provoserekeahtes dahku	En uprovosert handling				
usann usann forklaring	eahpeduohta eahpeduohta čilgehus			Diet ii leat duohta. Diet ii leat duohta čilgehus.	Det er usant. Det er en usann forklaring.			s; čilgehussii - čilgehusaide	
usannhet	eahpeduohtavuoh ta			Son ii čilgen duođa.	Hun framsette en usannhet.			s; duohtavuhtii - duohtavuodaide	
uskyldig	sivaheapmi	syytön, viaton	Rápl. § 216i/Strpl. § 216i	Soamis sivaheapmi ránggáštuvvo.	Noen uskyldig straffes.			s; sivaheapmái - sivahemiide	
uskyldig	sivaheapme	syytön	Rápl. § 119/Strpl. § 119	Ránggáštuvvo sivaheapmin.	Bli uskyldig straffet.			adj.	
uteblivelsesdom	heaibanduopmu							s; dupmui - duomuide	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
utferdige	gárvvistit		Ril. § 13-6/Tvml. § 13-6	..jus dát eai gárvvistuvvo iehčanas dokumeantan	dersom disse ikke utferdiges som selvstendige dokumenter	Gárvvistit iehčanas dokumeantan. Gárvvistit sáhkkoelkosa. Gárvvistit áššáskuhtinmearrádusa.	Utferdige som selvstendig dokumen. Utferdige forelegg. Utferdige tiltalebeslutning.	v; gárvvistan - gárvvistin	mearridit
utferdige et forelegg utferdigelse	gárvvisit sáhkkoelkosa. gárvvisteapmi	laatiminen	Rápl. § 59a/Strpl. § 59a	Sáhkkoelkosa gárvvisteapmi. Áššáskuhtinmearrádusa gárvvisteapmi.	Utferdigelse av forelegg. Utferdigelse av tiltalebeslutning.			v; gárvvistan - gárvvistin s; gárvvisteapmái - gárvvistemiide	mearridit sáhu
utferdigelse av forelegg	sáhkcomearrádusa gárvvisteapmi		Rápl. § 59a/Strpl. § 59a					s; gárvvisteapmái - gárvvistemiide	mearrádus
utføring	čádaheapmi		Rál. § 16/Strl. § 16					s; čádaheapmái - čádahemiide	sáhkcomearrádus
utlegg	bearramuš	omaisuuden takavarikko	Ril. § 33-10-1/Tvml. § 33-10-1	Bearramuša váldit gáibádussii. Váldit bearramuša opmodagas.	Ta utlegg for krav. Ta utlegg i eiendom			s; bearramuššii - bearramušaide	bággopánta
utlevere	luohpat		Ril. § 19-13/Tvml. § 19-13	Duodáštusaid luohpadit. Luohpat fánjga. Luohpat áššebáhpiriid.	Utlevere bevis. Utlevere fangen. Utlevere sakspapirene.		utlevering: betegnelse som vanligvis brukes om utlevering av personer som er siktet, tiltalt eller domfelt for en straffbar handling, fra et land til et annet (II)	v; luoban - luopen	addit
utmåle utmåling	mihtidit merren		Ril. § 20-5/Tvml. § 20-5	mihtidit ránggáštusa Buhtadusa merren. Ránggáštusmerren.	Utmåle straffen Utmåling av erstatning. Utmåling av straff.			v; mihtidan - mihtidin s; merremii - merremiidda	mihtideapmi
utsette	mañjdit	lykätä (asian käsittelyä)		Mañjdit ášši	Utsette en sak			v; mañjidan - mañjidin	
utskrive forenklet forelegg	cealkit álkes sáhkkoelkosa							v; cealkkán - celken	
utstrakt rett utvalg	viiddis vuoigatvuohta váljajoavku			Dihto mielduopmárat	Utvalg av meddommere			s; vuoigatvuhtii - vuoigatvuođaide s; jovkui - joavkkuide	mielduopmárválljej uvvomat.
uvitenhet	dovdama váili		Rál. § 25/Strl. § 25	Duohtadili dovdama váili. Riektedovdama váili. Ávvirmeahttun dovdama váili.	Faktisk uvitenhet. Rettsuvitenhet. Uaktsom uvitenhet.			s; váilái - váilliide	
varetekt varetektsfange	guhtaleapmi guhtalanfánjga	tutkinta-vankeus						s; guhtaleapmái - guhtalemiide s; fánjgii - fánjgaide	giddagas háldofánjga

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
varetekstfengsle	guhtaleapmái bidjat	ottaa tutkintavankeut een	rápl. § 275/Strpl. § 275			Giddagastit olbmo gean lea dutkkadeamen. (JL:321).	fengsling av en person som er under etterforskning (JL: 321).	v; bijan - bidjen	háldogiddagassii bidjat
varetekstfradrag	guhtalangeasus			Ráŋggáštusas gessojuvvo golbma beaivvi man lea qednen quhtaleamis.	I straffen fragår tre dager for utholdt varetekt.	Geassit eret daid beivviid ráŋggáštusas maid lea čohkkán guhtaleamis (JL:321, min jorqalus).	fradrag i fengselsstraff for utholdt varetekstfengsel (JL: 321).	s; gessosii - gessosiidda	háldogiddagasgeasus
vedta en dom	dohkkehit duomu						akseptere, godta (OSH)	v; dohkkehan - dohkkehin	
vedta forelegg	dohkkehit sáhkkoelkosa							v; dohkkehan - dohkkehin	
vedtekt	njuolggadus					1. Ovtastusa siskkáldas njuolggadus. 2. Namahus mii muhtomin adno ►láhkaásahus mearkkašumis. Politivedtekt: ortnetnjuolggadusat. Forskrift: ásahus. Retningslinje: váldonjuolggadus. Regel: regel.	1. Intern regel for en sammenslutning. 2. Betegnelse som i noen tilfeller brukes på ►forskrifter. (JL).	s: njuolggadussii - njuolggadusaide	
verge	áittar		Ril. § 2-4/Tvml. § 2-4	máná áittar	barnets verge		person som har rett til å bestemme over økonomiske forhold for en som er umyndig, og som også har visse andre plikter overfor den umyndige (JL)	s; áitarii - áitariidda	
verneting	ráddjegasdiggi	oikeuspaikka	Ril. § 4-3/Tvml. § 4-3	Šiehtaduvvon ráddjegasdiggi. Ášši sáhtta čuoččaldahttit čuoččaldahttoma dábálaš ráddjegasdikkis. Báikkálaš ráddjegasdiggi. Áššái ráddjegasdiggi	Avtalt verneting. Søksmål kan reises ved saksøktes alminnelige verneting. Stedlig verneting. Saklig verneting.	Riektebiire gos ášši sáhtta dahje galgá ovddiduvvot vuosttaš instánsii (JL:325, min jorgalus).	Den rettskrets hvor en sak kan eller skal reises i første instans (JL: 325).	s; diggái - dikkiide	váldeguoddi
vilkår	eaktu	ehto	Ril. § 33-3-1/Tvml. § 334-3-1	Ráŋggáštaneavttut eai gávdno.	Vilkårene for straff er ikke tilstede.			s; ektui - eavttuide	
vilkår for straff	ráŋggáštaneaktu			Ráŋggáštaneavttut eai gávdno.	Vilkårene for straff er ikke tilstede.			s; ektui - evttuide	
virkning som dom vitne	váikkuhus duopmun vihtanuššat	todistaa						s; váikkuhussii - váikkuhusaide v; vihtanušan - vihtanuššen	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
vitne	vihtan	todistaja	Ril. § 3-7/Tvml. § 3-7	vihtana.	Møteplikt for vitne		person som avgir forklaring for en domstol uten å være part i saken el. sakkyndig (JL)	s; vihtanii - vihtaniidda	
vitne	vihtan					Olmmoš gii vihtanuššá duopmostuolu ovddas ja gii ii leat oasehas iige dovdi (JL:327, min jorqalus).	Person som avgir forklaring for en domstol uten å være part i saken eller sakkyndig (JL: 327).	s; vihtanii - vihtaniidda	
vitneforklaring	vihtanuššan		Ril. § 8-6/Tvml. § 8-6	Vihtanuššama botta	Under vitneforklaring			s;vihtanuššamii- vihtanuššamiidda	vihtančilgehus
vitneførsel	vihtanloaiddastahtin	todistelu vai todistajan kutsuminen (kuuleminen) ????	Rápl. § 21/Strpl. §21	Anonyma vihtanloaiddastahttin.	Anonym vitneførsel			s; loaiddastahttimii - loaiddastahttimiidda	vihtanuššan
vold	veahkaváldi	väkivalta	Rál. §192.1/Str I. §192.1					s; veahkaváldái - veahkaválddiide	
volde skade	vahágahttit							v; vahágahtán - vahágahtten	
voldgift	háldudeapmi		Ril. § 19-16/Tvml. § 19-16	Mearridit gáibádusa háldudemiin.	Avgjøre krav ved voldgift		tvisteløsning som skjer ved at partene overlater avgjørelsen til en eller flere personer (JL)	s; háldudeapmái - háldudemiide	priváhta riidočoavdin
voldgiftsdommer	háldudanduopmár							s; duopmárii - duopmáriidda	priváhta duopmár
voldgiftsrett voldta	háldudanriekti veagalváldit		Rál. §192.1/Str I. §192.1			Siviila áššiin.	Sivile saker.	s; riektái - rivttiide v; veagalváldán - veagalválden	priváhtariekti

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkao vdamea rka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
voldtekt	veagalváldin	raiskaus				Rál. § 192.1 (min jorgalus) Son guhte: a) veahkaváldiin dahje balddihahtti láhttemiin háhká alcces seksuála ovtastallama, dahje b) seksuálalaččat ovtastallá soapmásiin guhte lea dieđuheapmi dahje eará sivaidd geažil ii sáhte vuosttaldit, dahje c) veahkaváldiin dahje balddihahtti láhttemiin oážžu nuppi olbmo seksuálalaččat ovtastallat geainna nu earáin, dahje dahkat dakkár daguid iežainis, ránggáštuvvo veagalváldima dihtii gitta 10 jagi giddagassii. Go árvvoštallo lea go leamaš gažaldagas veahkaváldi dahje bálddáhahtti láhtten dahje lei go gillájeaddji dakkár dilis ahte ii sáhttan vuosttaldit dagu, de galgá deattuhuvvot lei go gillájeaddji vuollel 14 jagi. (joatkkášuvvá)	Strl. § 192.1 Den som: a) skaffer seg seksuell omgang ved vold eller ved truende atferd, eller b) har seksuell omgang med noen som er bevisstløs eller av andre grunner ute av stand til å motsette seg handlingen, eller c) ved vold eller ved truende atferd får noen til å ha seksuell omgang med en annen, eller til å utføre tilsvarende handlinger med seg selv, straffes for voldtekt med fengsel inntil 10 år. Ved vurderingen av om det er utøvd vold eller truende atferd eller om fornærmede var ute av stand til å motsette seg handlingen, skal det legges vekt på om fornærmede var under 14 år. (fortsetter)	s; váldimii - válddimiidda	
voldtekt	veagalváldin	raiskaus	Rál. § 192.1/Strl. § 192.1	Rál. § 192.1 (joatka): Ránggáštus lea unnimusat 2 jagi giddagas jus a) seksuála ovtastallan lei anašeapmi, dahje b) sivalaš lea dagahan dili mii lea namuhuvvon vuosttaš	Strl. § 192.1 (fortsetter): Straffen er fengsel i minst 2 år dersom a) den seksuelle omgang var samleie, eller b) den skyldige har fremkalt en tilstand som nevnt i første ledd bokstav b for å			s; váldimii - válddimiidda	
vurdering	árvoštallan		Ril. § 19-6/Tvml. § 19-6	Muttolaš árvoštallan. Govttolašvuoda árvoštallan.	Skjønnsmessig vurdering. Rimelighetsvurdering. Bevisvurdering			s; árvoštallamii - árvoštallamiidda	
ære	gudni	kunnia	Ril. § 24-8/Tvml. § 24-8	Duodaštusárvoštallan. Dáhkidit gutnálaččat ja oamedovddolaččat	Avgi forsikring på ære og samvittighet.			s; gudnái - gutniide	
ærekrenkelse	gudnerihkkun	kunnian-loukkaus						s; rihkkumii - rihkkumiidda	
øyenvitne	oidnovihtan							s; vihtanii - vihtaniidda	

Dárogillii (ohcansátni)	Sámegillii (ohcansátni)	Suomagillii	Láhkaovdamearka	cealkkaovdamearka sámegillii	cealkkaovdamearka dárogillii	Fáddá, čilgehus, cealkkaovddamearka jna.	Čilgehus dárogillii	Sátneluohkká, sojahanmálla jna.	Sámedikki giellastivrra áššis 50/05
ásted	rihkusbáiki					Sadji gos rihkus lea dahkkon (OSH, min jorgalus). Retten bestemte at det skulle foretas gransking av åstedet: Diggi mearridii guorahallat rihkusbáikki.	Sted der straffbar handling er begått (OSH).	s; báikái - báikkiide	
ásted	báiki			Ekspropriašuvdnaášši oktavuodas finadii diggi báikki geahčadeamen.	I forbindelse med ekspropriasjonsaken dro retten på befaring til åstedet.	Siviilaáššiin.		s; báikái - báikkiide	
ástedsbefaring	báikegeahčadeapmi	tapahtumapaikan katselmus	Rápl. § 107c /Strpl. § 107c					s; geahčadeapmái - geahčademiide	

==

2005

2005

2005

2005

2005

2005

2005

2005

